

Fotó: Tatal Mária

Az építészet oktatásáról

Az 1032/2015. (I.30.) Kormányhatározathoz

Építésze-tről alap és közép-fokon

Felsőoktatás: BME, DE, MOME, NYME, PTE, SZE

Építész-képzés külföldön

A Magyar Építész Kamara hírei | Olimpia park

A NEHÉZ KÉRDÉSEK VEZETNEK A KOMOLY ELŐRE- LÉPÉSEKHEZ

Kingspan®
Insulated Panels

Az IPN QuadCore fejlesztése: megkérdeztük a tervezőket és az épülettulajdonosokat, mit tartanak fontosnak a jövő épületei szempontjából.

A válasz: Innováció a **hőtechnikai teljesítmény, a tűzvédelem, az egész élettartamon át tartó hatékonyság és a fenntarthatóság szempontjából.**

A hőszigetelt szendvicspanel technológiájának új generációja.

ipn-quadcore.hu

IPN **QuadCore**™
TECHNOLOGY

Tartalom

05 | Az építésetet oktatásáról

- 05 Bevezetés
06 A MÉK véleménye az 1032/2015. (I.30.) Kormányhatározathoz

08 | Építészetről alap és középfokon

- 08 Építő játékok – a természetes és az épített környezet szemléletalkításának elméleti háttéréről
10 Megismerés és alkotás – Városismereti táborok gyerekeknek
12 Épített környezeti nevelés – kultúrAktív Egyesület
14 TérTan – kísérleti tantárgy a tér és a terek felfedezéséhez
16 Design és építészet gyerekeknek a Fazekasban

18 | Felsőoktatás

- 18 BME Építésztechnológiai Kar, Budapest
22 DE Műszaki Kar Építésztechnológiai Tanszék, Debrecen
24 MOME Építészeti Intézet, Budapest
26 NYME Simonyi Károly Kar Alkalmazott Művészeti Intézet, Sopron
30 PTE Pollack Mihály Műszaki Kar, Pécs
32 SZE Építész-, Építő és Közlekedésmérnöki Kar, Győr
34 SZIE Ybl Miklós Építéstudományi Kar, Budapest

36 | Szakmai hírek, közlemények

- 36 A MÉK hírei
38 Olimpia park
40 Hírek, közlemények

ÉPÍTÉS KÖZLÖNY-MŰHELY | 241. szám | 2015. augusztus | A Magyar Építész Kamara kiadványa | Kiadja: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. | Felelős: Nagy Ibolya, a Kft. ügyvezetője | A szerkesztő bizottság elnöke: Dr. Hajnóczi Péter, a MÉK elnöke | Főszerkesztő: Eltér István | Felelős szerkesztő: Tatali Mária a MÉK hírek szerkesztője: Dér Andrea | Grafikai terv: Vargha Balázs, Stalker Studio | Szerkesztőség: H-1088 Budapest, Ötpacsirta utca 2., Telefon/Fax: 06 1 318 2944, E-mail: mek@mek.hu, www.mek.hu | Hirdetésfelvétel: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. H-1021 Budapest, Tárogató út 26., Telefon: 06 30 964 9598, E-mail: ibolyan@publicitasart.hu, www.publicitasart.hu | A leadott anyagok tartalmáért és formai megjelenéséért a kiadó nem vállal felelősséget. A Magyar Építész Kamara elektronikus kiadványa: www.mek.hu – napi frissítés. A honlap nyitóoldalán lehet feliratkozni a heti hírlevélre. ISSN 1789-0934

Jogtiszta ARCHICAD, jogtiszta tervek

**„Etikus és
szakmai”**

**"Egy építész irodában a
jogtiszta tervező szoftver
használata, így nálunk az
ArchiCAD-é, elvi kérdés. Ha nem
az, akkor be kell csukni a boltot!
Vagy azért kell becsukni, mert a
környezet olyan mértékben nem
fogadja el egy legális vállalkozás
költségeit, hogy az gazdaságilag
térdre kényszerül, vagy azért,
mert a jogtiszta szoftver elutasí-
tása olyan alapállást hordoz,
ami az építészeti gyakorlása
során véleményünk szerint
nem elfogadható."**

**Vikár András DLA és
Lukács István
Ybl és Pro Architectura
díjas építészek
Vikár és Lukács
Építészstúdió Kft.**

**Köszönjük az építész kollégáknak,
hogy legális szoftvert használnak.**

ÉV **30**

ARCHICAD & BIM

GRAPHISOFT
ARCHICAD

• www.graphisoft.hu •

Bevezető

Nagyon megörültem, mikor megtudtam, hogy az Építész Közlöny következő két száma az oktatással, ezen belül kiemelten az építész-képzéssel foglalkozik. Az oktatás jelentőségét, az oktatók felelősségét nem kell külön hangsúlyozni a jövő generációinak fejlődése, az ország jövője szempontjából – erre mintha a politikusok is egyre jobban odafigyelnének –, de az építészképzéssel a természetes és épített környezetünk jövője tekintetében érdemes akár két szám erejéig is célirányosan foglalkoznunk.

Miért vállaltam el a felkérést e bevető megírására? Csaknem húsz éve több területen, intenzíven foglalkozom építész-képzéssel. Mindenekelőtt oktatok a BME Építésmérnöki Karán, a MÉK Oktatási Bizottságának több éven keresztül aktív részvevője voltam, valamint a MAB plénum tagjaként öt, illetve Műszaki Bizottságának elnökeként két éven keresztül képviseltem az építészet, az építészképzés ügyét. A mai állapotok azt mutatják, hogy legjobb szándékom ellenére sem tudtam elég hatékonyan képviselni, mert az utóbbi tíz év során a magyarországi építészképzés meglehetősen szétzilálódott, az építészet és az építészek helyzete ezzel egyidejűleg, jelentősen megváltozott, a hátrányára. Mondhatnánk, hogy ez elsősorban az ún. bolognai folyamatnak köszönhető, – nem is állnánk túl messze az igazságtól –, de az egyetemek képe már 2006 előtt jelentősen megváltozott. A csaknem százötven éves hagyományokkal rendelkező építészképzés helyett a kreditrendszer folyamatos bevezetése, a műtermi oktatás megszüntetése és mindezek eredményeképpen az egyre növekvő létszámú évfolyamokon belül (ha egyáltalán még beszélhetünk évfolyamokról) a kreatív hallgatói közösségek felszámolása – meglehetősen rossz hatásfokkal dolgozó – oktatói nagyüzemmé tette, ahol a diploma megszerzésének időtartama a korábbi öt évről, átlagosan hét-nyolc évre emelkedett.

2006-tól minden jelentősen megváltozott. Akkori tiltakozásunk csak annyira volt elegendő, hogy a kétlépcsős képzés bevezetése mellett – jelentős plusz terheket vállalva – megtarthattuk a korábbi, osztatlan ötéves képzésünket, amit az egyedüli, jól bevált formának tartottunk a környezet alakítására alkalmas, felelős építészek képzésére. Harminc évvel ezelőtt az ötéves építésmérnök képzés még önmagában alkalmas volt ilyen típusú szakemberek kibocsátására. Mára azonban változott a helyzet. A specializálódás mai szintjén olyan széles látókörű, nagy alpműveltségű, művészetek és műszaki tudományterületeken egyaránt jártas építészre lenne szükség, akik az ötéves megalapozó képzést követően a környezetalkítás megfelelő szintjét és szakterületét választva képezhetnék magukat tovább az épülettervezés, a településtervezés, a belsőépítészet, vagy akár a tájépítészet területén. Egy ilyen új szemlélet természetesen a jelenlegi oktatási struktúra és az építészképzés mintatantervének jelentős átalakítását igényli.

A bolognai folyamatnak volt köszönhető a rendkívül nagyszámú, speciális új alapszak alapítása és indítása is, ami önmagában tévedés volt, mert az alapszaknak az alapozás lenne a feladata, nem a specializáció. A szakalapítási dömping során egyre több, és egyre nagyobb falatokat harapott ki egyre több egyetem az építészképzés „nagy halából”, amelynek mostanra szinte csak a csontváza maradt meg. Az építész a korábbi gyakorlattal ellentétben mára csak házat tervezhet (jó esetben, feltéve, hogy nem érint műemléket), belsőt, közterületet és települést már egyáltalán nem. Pedig ezek környezetünk különböző szintjei, melyekkel magas színvonalon és felelősséggel foglalkozni csak az összefüggéseket jól ismerő, generalista szemlélettel lehet, kreativitással és esztétikai érzékkel. Éppen ezek a képességek lennének megszerzhetőek – az arra alkalmasak számára – egy jól felépített, ötéves építészképzés keretei között. Mint az orvosi képességek és ismeretek a hatéves általános orvosi képzés során, amelyek alkalmassá arra, hogy a gyógyítás, vagy az orvosi kutatás bármely területére kerül az azt eredményesen elvégző hallgató, bizonyosan jól meg fogja állni a helyét (akár külföldön is, rezidensként).

A téma különös aktualitását adja, hogy a 1032/2015-ös Kormányhatározat 17 pontjából több is közvetve kapcsolódik az építészképzéshez és a szakmagyakorláshoz, de az utolsó, 17. pont kifejezetten az oktatásról szól, az óvodától az egyetemig. Abban reménykedem, hogy az Építész Közlöny e két száma érdemben fog tudni hozzájárulni a Kormányhatározat elhatározásainak tartalommal való megtöltéséhez és ezzel minél hatékonyabb végrehajtásához.

Pálffy Sándor DLA

A MÉK véleménye

Az 1032/2015. (I.30.) Kormányhatározathoz

SZERKESZTŐI BEVEZETŐ

Az augusztusi és a szeptemberi Építész Közlöny-Műhely számok az építészet oktatásával foglalkoznak. A téma rendkívül időszerű, foglalkozni vele kötelességünk és egyben érdekünk is.

Napjainkban gyors és jelentős változáson megy át épített környezetünk, változóban van az építészet fogalma, megítélése. Az ősi és örök építés szakma is átalakul valamelyest, változnak a kompetenciák, módosulnak a szakma részterületei. Természetesen mindezt az építészképzésnek is követnie kell, de megjelent az építészeti ismeretek átadásának bizonyos szintű szükségessége az alsó és a középfokú oktatásban is.

Jelen számunk elsősorban a felsőoktatással és az alap- és középfokú oktatással foglalkozik. Szó lesz elméletéről és gyakorlatról, elsősorban a magyarországi viszonyokról.

Néhány évtizede már felmerült, hogy az építészettel bizonyos fokig megismerkedni mindenkinek szükséges lenne, hiszen mindenki találkozik annak eredményeivel, akár beruházó és döntéshozó, akár egy falu vagy város lakosa. Az építészettel való elemi foglalkozásról pedig nyilvánvalóvá vált, hogy igen hasznos lehet a pedagógiában, mert készségfejlesztő, a kreativitás ébrentartója, a gondolkodás többirányú fejlesztője lehet. A témával kormányzati szinten is foglalkoznak, a Nemzeti Alaptantervbe és a Kerttantervekbe is beépültek építészethez kapcsolódó fogalmak. Jelen számunkban néhány még mindig úttörőnek számító kezdeményezés mutatkozik be a teljesség igénye nélkül.

Ami a felsőoktatást illeti, ugyancsak jelentős változásokat kell áttekintenünk, már csak azért is, mert az átalakulás jelenleg is folyamatban van. Mi, idősebbek csak kapkodhatjuk a fejünket, hogy a korábbi képzés helyett jelenleg az ország nyolc intézményében képeznek építészeket. Ebben a számban bemutatkozik hét hazai felsőoktatási intézmény, a szerzők beszámolnak eredményeikről, gondolataikról egyaránt.

A szeptemberi számban nemcsak az eddigiekhez tartozó gondolatok folytatjuk és egészítjük ki, de foglalkozunk a posztgraduális képzésekkel, a doktori iskolákkal, a mesterképzéssel, a vándoriskolával és az életem át tartó továbbképzéssel. Célunk, hogy e két szám cikkei lényegi áttekintést adjanak az építészetoktatás teljes spektrumáról, ezzel segítve a továbbgondolást, további munkálkodást a témában.

Tatai Mária
építész,
a Közlöny felelős szerkesztője

A MÉK VÉLEMÉNYE AZ 1032/2015. (I.30.) KORMÁNYHATÁROZATHOZ

A 17. pont felhívja a Miniszterelnökséget vezető minisztert, hogy az érintett miniszterekkel együttműködve tegyen javaslatot a minőségi épített környezet javítása érdekében szemléletformáló és oktatási programok bevezetésére az óvodától a felsőoktatásig, valamint a megvalósítás időtartamára és ütemtervére.

Az építészet a művészet és a mérnöki tudományok határán végzett komplex alkotói tevékenység. Egy épület létrehozatalában ugyanolyan fontos az építészettörténeti tudás, a kortárs példák ismerete, a kreatív, alkotói személyiség és képesség, mint a műszaki ismeretek magabiztos használata, valamint meghatározó bizonyos társadalmi, szociológiai és környezeti összefüggések felismerése is. Az ilyen alkotó tevékenységre összetettsége révén kevesen képesek, ezért lenne szükséges az építészek és az építészet nagyobb elismerésére, elfogadottságuk és társadalmi presztízsük megerősítésére. Nem várható el, hogy az építészek munkájukkal az egész építési folyamatot és területet lefedjék, de, mint a környezet alakításának megálmodói és tervezői jogosultak az élen állva a projektek egész megvalósulási folyamatában részt venni, azt koordinálni, a minőséget felügyelni és számon kérni úgy, hogy közben a folyamatban résztvevő összes szakember munkáját, és szaktudását maximálisan elismerjék.

A feladat:

- fázisaiban egymásra épülő, a teljes oktatási struktúrát átfogó társadalmi nyitottság, befogadó készség megteremtése lépésről lépésre.
- a társadalom felkészítése az építészet, mint a környezetünket alakító kortárs művészet befogadására;
- az építéssel szemben támasztott követelmények elsajátítására alkalmasak kiválasztása és képzése;

A cél:

- a meglévő oktatási struktúra keretén belül olyan új generáció képzése, amelyik a digitalizált virtuális világot nem kizárva a valódi értékeket felismeri és előállításukat természetes feladatnak tekinti.

Az eszköz:

- a fenti feladat és cél megvalósításához alkalmas *oktatói gárdára* van szükség. A jelenlegi oktatói állomány ésszerű továbbképzésével és a képzett új oktatókkal az óvodától a legfelső oktatási szintig meg kell kezdeni a gondolkodásmód átstrukturálását.
- a legalapvetőbb eszközök közé tartozik a *családi háttér*. A felnövekvő új generációk alkotta családok belső kulturális kisugárzása azonosan befogadó és építő jellegű kell, legyen az oktatás során elhangzottakkal.
- az előzőekben említett szemléletmód pozitív formálásának elengedhetetlenül szükséges háttérrel biztosít a mindenkori média jelenléte. Olyan hiteles média felületekre van szükség, melyek nem csak tudósítanak, hanem hozzáértő elemző-értékelő tevékenységükkel inspirálják az épített környezetről folytatott széles körű társadalmi párbeszédet. Az otthonunkat jelentő épített környezetünk minőségének a média segítségével a társadalmi közgondolkodás részévé, azaz közüggé kell válnia.

Az előzőekben vázolt feladatok, célok és eszközök végrehajtása és elérése érdekében *a konkrét teendők a következők:* A felnövekvő generáció három életkori csoportjának különböző jellemzői vannak. Ezekben belül igen fontos, hogy az oktatás a fejlődési fázisoknak megfelelő képességeknek kibontakozási lehetőséget biztosítson. A három fejlődési fázis összefoglalása:

FEJLŐDÉSI FÁZIS	JELLEMZŐJE	FONTOS	KÉPESSÉGEK KIBONTAKOZTATÁSA
0-7 év: a születéstől a fogváltásig	a testi fejlődés, a kritika nélküli utánpótlás a tapasztalás ideje	ingergazdag környezet, pozitív példa, érzelmi biztonság	Utánpótlás által
7-14 év: fogváltástól a serdülésig	példakövetés „Én” tudat kialakulása	Intellektus fejlesztése érzelmi ráhatás	Tekintély által
14-21 év: serdülőkortól az ifjúkorig	Valódi fogalmi gondolkodás	Értékrend kialakítása	Közvetlen emberi kapcsolatok által

Az óvoda

- Az óvodáskorra jellemző az utánpótláson alapuló tanulás. Mintául az óvónők tevékenysége szolgál, alapja a szabad játék.
- A játékszerek legyenek egyszerűek, elkészíthetőek. A játékba beletartozik a dalok és a versek tanulása, az egyszerű népmesék hallgatása, eljátszása, ünnepi készülődések.
- A témakörök, tevékenységek, művészeti foglalkozások, munkák, ételek, mesék, verses-dalok ritmikus játékok évi, havi, heti és napi ritmusokban zajlanak. Így biztosítják a gyermekeknek az érzelmi biztonságot.
- A korosztálynak megfelelő modellezés, térbeli készségfejlesztő játékok

Az iskola

- Lépést tart a gyermekkor és a kamaszkor legfontosabb fejlődési fázisaival,
  - Az oktatás-nevelés harmonizáló hatást fejt ki, mely kihat az egész szervezetre, a test ritmusaira és működésére is.
  - Ösztönöz a fejlődéshez elengedhetetlen tapasztalatok megszerzésére, a gyermeket a mindenkorl érrettségének megfelelő kihívások elé állítja. Ezért:
    - az alsóbb évfolyamokban a mozgásnak, utánpótláson keresztül történő tanulásnak van jelentősége. Játszva-építés
    - az első nyolc évfolyamban a tapasztalásnak, az érzelmeknek, a képi gondolkodásnak
    - a felső négy évfolyamban pedig az elvont gondolkodásnak, a törvényszerűség felismerésének van kiemelt szerepe. Itt már konkrét tárgy az építészettörténet (építészek bevonásával)
- A gyerekek 7-14 éves korukig elsajátítják az alapvető tanulási készségeket, kialakul, fejlődik intellektusuk, a közvetlen tapasztalatokra támaszkodnak.*
- Ebben az időszakban a tanítás a gyermek *érzéseire* támaszkodik. Nagyon fontos, hogy a gyermek azonosulni tudjon azzal, amit tanul. Elsődleges cél a képességek (ki)fejlesztése, nem a lexikális tudás megszerzése. A képzelőerő és a képekben való ábrázolás játssza a legfontosabb szerepet abban, hogy a tanulás személyes, belső tapasztalattá váljék. Ezen kívül még a művészetek segítségével gyakorolhatunk hatást a gyermek érzéseire.

Az előzőekben vázoltak a társadalom egészére vonatkozó oktatási szemléletformálási feladatsort körvonalaznak. Szembe kell nézni azonban saját szakmánk, hivatásunk, az építész felsőfokú oktatásának szükséges újragondolásával is. Építészképzés kizárólag felsőoktatási intézményekben történik, akkreditált képzés indításával. A felsőoktatási építészképzés az építész szakmagyakorlásra és annak rész szakterületeire ad képesítési minimumot. Az építész szakmagyakorlás tervezési jogosultsághoz kötött rész-szakterületei:

(A Magyar Építészakadémia felügyelete alá tartozó tevékenységek)

- Építészeti tervezési rész-szakterület
  - Belsőépítészeti tervezési rész-szakterület
  - Településtervezési rész-szakterület
  - Kertépítészeti műtárgy tervezési rész-szakterület
  - Táj- és kertépítészeti tervezési rész-szakterület
  - Településtervezési zöldfelületi és tájrendezési rész-szakterület
  - Épületek tartószerkezeti tervezési rész-szakterület
- A felsőoktatási építészképzés osztott és osztatlan rendszerű.

Az osztott építészképzés célja és tartalma más, mint az osztatlan építészképzés célja és tartalma

Az osztatlan rendszerű építészképzés 5 éves oktatásra épül. (MSC vagy MA)

Osztatlan rendszerű építészképzés (okleveles építésmérnök)

Az osztatlan rendszerű építészképzés célja az egységes építész gondolkodás és szemlélet kifejlesztése, a koncepiálós építész, az átfogó szemléletű generalista, irányító, vezető tervező, „architect” képzése, az egységes építészeti kultúra biztosítása érdekében.

Az osztatlan rendszerű építészképzés MSc, MA fokozata az építész szakmagyakorlás több rész szak területére adhat képesítési minimumot, amennyiben az ahhoz szükséges ismeretek átadását biztosítani tudja.

A konkrét szakemberképzésben (építésmérnök és építőművész) a felsőoktatás reformjának részeként kell rendet teremteni. A 2005-ben, 2006-ban bevezetett képzések mára már megmutatták erőnyeiket és hibáikat is. Ezek értékelésével, ill. a szakmai szervezetek elvárásainak beépítésével szükséges a képzések újabb átalakítása. Ebben az esetben is szem előtt kell tartani azt, hogy alapvető cél a komplex szemlélettel rendelkező, az alkotás folyamatát átlátni és irányítani képes építészek képzése. A képzés sokszínűsége – többféle szakiránnyal – természetesen lehetővé kell, hogy tegye azon hallgatók tehetségének kibontakozását is, akik más területeken sikeresebbek. Az építésmérnöki, vagy építőművészeti alapképzés (BSc, BA) azonban egy biztos, közös alapot jelent akár a munkavégzésben, akár a tanulmányok folytatásával (MSc, MA) szerzett képesítés során. A sikeres folyamat részeként a képzések új struktúrájának felépítése előtt elengedhetetlen a kamarák részéről a jogosultságok és a szakmagyakorlás feltételeinek felülvizsgálata és meghatározása.

A véleményt összeállította: Bálint Imre DLA, a BÉK elnöke és Dr. Makovényi Ferenc, a MÉK elnökségi tagja
A munkában részt vett építészek: Csernyus Lőrinc, Dr. Gerő Balázs, Krizsán András, Tatai Mária, Varga Tamás DLA

Építő játékok

A természetes és az épített környezet szemléletalakításának elméleti háttéréről

„Az egyetlen igazi tanulás: a lényünkben szunnyadó tudásnak tevékeny ébresztése.”
Weöres Sándor

„Te vagy az örökös, fiaké az örökség.”
Rainer Maria Rilke

Mi vagyunk az örökösök és ránk bízott a jövő örökösének nevelése. Hogy fogadjuk be, hogy alakítsuk az örökölt szép világot? Hogy adjuk át? Hogyan alakul a teremtő képzelet sorsa a felnövekvő gyermekben?

A világra jött gyermek elindul a megismerés útján. Potenciálisan adott, hogy szabad, értelmes, szociálisan érzékeny, empátikus, alkotó gondolkodású emberré nőjön fel. Hisz embernek született. Most leszűkítve a témát, csak az egészséges, és normális környezetben nevelkedőkről írok, azon belül is a kamaszkor előtti időszakra fókuszálva, a speciális helyzetek, a gyógy pedagógia és a gyermekvédelem nagy szakértelmet igénylő feladatait kizárva.

A léleknek logosza van, önmagát növelő – mondja Hérakleitosz. És később Szókratész: csak arra lehet megtanítani, amit tud; majd a skolasztikusok megjegyzik: azért arra viszont meg kell tanítani, – vagyis a képesség adott, a világ világosságát ajándékba kapjuk, de elrejtettségben, és ebből a nevelő „növeli” ki.

A nevelő felelőssége ebben a folyamatban óriási. Az ember az emberről levést az embertől tanulja. Ez olyan mélységig igaz, hogy ha a csecsemő nem látna, tapasztalna maga körül éntudattal rendelkező beszélő embereket, a függőleges testhelyzetet sem venné fel, beszélni, beszédet érteni és szavakkal gondolkodni sem tudna – ezek emberi mivoltunk alapvető sajátosságai nem alakulnak ki természetes úton. A felegyenesedett, beszélő-gondolkodó állapot a génekhez, általában a fizikai testhez, csak mint eszközhöz kötött, eredendően szabad szellemi erő, nem természeti szükségesség. Emberi méltóságunk alapját képező potencialitás ez, amely a nevelés, a szocializáció során aktualizálódik.

Ha minden rendben lenne, akkor ez a növekedés zavartalanul történe, és a gyermek szabad-lelkű, szociális, alkotókedvű, értelmes, felelősségteljes felnőtté válna, aki harmóniában él a teremtett és az ember által alkotott világgal. Ezt kreatívan tovább teremteni, értékeit megőrizni képes, a nehézségekkel felelősségteljesen és elmélyülten szembenéz, és keresi azokra a megoldást. Normális helyzetben a szülők és a nevelők így szeretnének nevelni és mindenképp az a jó, ha az otthon és az óvoda, iskola nevelése szinkronban van. Ezt a célt, megismerési vágyat látjuk a gyermeknél csecsemőkortól, ahogy hallatlan érdeklődéssel fordul minden felé: mindent meg kell vizsgálni, forgatni, szagolni, ízlelni, és kiérve az első hónapokból ezt ki is fejezi szavakkal, énekkel, táncsal, rajzzal, bármely játékkal.

„Ti jók vagytok mindannyian, / Miért csinálnátok hát a rosszát?” – kérdezzük József Attilával.

Mert mégis... noha szülő, nevelő, diák ugyanazt akarja, a szellemi fejlődési folyamat megtörik, akadozik, és az úton járó fiatal egyre gyakrabban eltéved, megoldhatatlannak látja a helyzetét, nem találja az útját. Ilyenkor a mindig nagyon készségesen kínálkozó hazug megoldások kerülnek előtérbe, a drogok, a sekélyes, magukat könnyűnek ígérő önmegvalósítási programok, amelyekről tudjuk, hogy más „megvalósítás”: a nyereszkeskedés miatt olyan készségesek. A kérdés szerteágazó, most csupán egy vizsgálati vonalat kiemelve néhány szempont szerint haladva nézzük, hol és milyen akadályok lehetnek ebben a folyamatban. A vizsgálati útvonal lényege a héralkeitoszi gondolat: *A léleknek logosza van, önmagát növelő.*

Kodály írja valahol, hogy egy gyermek nevelését a születe előtt húsz évvel kell kezdeni – az anyja nevelése által. A következő kilenc pont egyre mélyülő problémát vázol fel, tehát ezekhez a megoldást is a szülők, nevelők felkészítésével kell kezdeni.

1. Emberkép

Az ember ember, a logossal, a világ világosságával a szívében. Művészi kifejezőerejét, amellyel műalkotásokat hoz létre, a faj- és létfenntartás nem igényelné. „Az ember állat” – sugallja korunk materialista szemléletű tudománya. Sőt, már „az ember gép, automata, programozható” – ez a nézet is terjedőben. Ez az emberkép nagyon káros, a kreatív, érdeklődő gyermek *ragyogó tűzére* rázúdított téveszme. A felnövő ember érzékenyen érzi, hogy nem igaz, és emiatt tudatában feloldhatatlan disszonancia, törés keletkezik. Érdekes viszont, hogy ha egy ember állatként, vagy robotként nyilvánul meg, azt a fenti elmélet hangzatosító is egyértelműen betegnek nyilvánítják...

2. Az Eredet, az Egy, a jó, a kegyelem, a középpont, a határtalan fogalmak nem értése

Ennek eredménye a szétszórtság, a hálátlanság, az irányvesztés, a feleslegesség érzése. Az emberi méltóság legmélyét érintő kérdés. A nevelőnek segítenie kell, hogy a diák átélje Weöres szavait: *Ki vagy? A határtalan, mely fogantatásodkor a határok közt megjelent.* Ettől elzárni az embert, ezt megakadályozni – a legnagyobb vétek, amit elkövethetnek ellene.

3. Az életkori sajátosságok nem értéséből eredő bajok, kivált a képzelettel kapcsolatban

A túl korai tanítás, túl korai technikára építés, a túl korai diszkurzív gondolatok tömege gátolja a kifejező erő normális fejlődését. Akkor tud elmélyülten, elvontan gondolkodni a felnőtt ember, ha az első évtizedekben elegendő természeti és művészi mélységű képi gondolkodnivalót kap: mesét, mitológiát, jó ritmusú, költői képekben gazdag verseket. Emellett a képzelete erősödését nem gátolják kész képek rohamával, képeskönyvek, filmek tömegével.

4. Az emberekkel és a természettel való szeretetteljes, felelősségteljes kapcsolat helyett – birtoklás, önzés, rivalizálás.

Ebben a kérdésben van legtöbbször eltérés az otthon és a közösségben való nevelés során, ami különféle összecsapásokban rendszerint a szülői értekezleten derül

ki. Közösségben dolgozni, tanulni, ha nem fullad pusztá versenyezettetésbe, nagyon jó hatású. Ez az egyik alapelv az „Építő játékok” feladatainak kidolgozásánál. *Az ember a lét pásztora* – mondja Heidegger. Az, hogy ezt a pásztorkodást miként lehet kialakítani az önzés és a birtoklásvágy ellenében, nagyon fontos módszertani feladatunk a természeti környezetünk védelme érdekében, valamint az önzésbe és a rivalizálásokba merült emberi tévutakkal szemben.

5. Képességfejlesztés

Ez a nagyon színes feladat a ráfordítható kevés idő miatt szinte leszorult a nevelők palettájáról. Heti egy rajzóra, egy énekóra negyedikben? A nevelők nem tudnak kapcsolatot kialakítani a diákokkal. Nagy a szakadás a gyerekek közt is: vannak, akiket a szülők visznek külön képzésekre – sokszor túlfárasztva őket – és vannak, akik magukra maradnak, és fokozatosan elsorvad az óvodáskorban még jelen lévő kreativitásuk.

Meglátásom szerint a megismerés és az alkotás-kifejezés egységes és dinamikus tevékenység, hasonlatos a belégzés és a kilégzés folyamatához. Ha állandóan belélegeznénk, megfulladnánk. Az alkotó erők építő, teremtő erők, ha nem tudnak „kifelé” hatni – akkor „befelé” irányuló pusztító erőkké válnak. És akkor az emberek már beteggé tett tudattal keresik a menekülési utakat, a fent említett pótszereket. Mi lehetne itt a segítség? Lehetne csökkenteni a racionális ismereteket, ami csak dől a diákok felé, miközben tudatuk a befogadással teljesen leköttött, nem jut erő és idő kreativitásuk kibontakozására. A természettudományok tárgyait csak kísérletek bemutatásával lehet jól megérteni; így ezek érdekességük révén segíthetik a koncentrációt, mert az elméleti oktatásukhoz szükséges felsőfokú matematika csak jóval később következik.

A képességfejlesztő tárgyakat komplexen, interdiszciplinárisan kellene tanítani – ének-zene-tánc, irodalom, színjátás, rajz, festés, mintázás és építés. A szaktanárok feladatai a felső tagozatban már más jellegűek, de a tanítók képesek erre; csak hagyni kellene, hogy maguk alakítsák ki a bensőséges „mester-tanítvány” kapcsolatot, ahol működhet az *átadás*. Mindezt napi ritmusban kell kialakítani, ami a képességek, készségek fejlesztésénél követelmény. A kreativitás ellen a legnagyobb támadás a számszerű értékelés, a hasonlítgatás. El kellene hagyni ezt. Önmagát kell meghaladnia a diáknak, saját erejét kell növelnie.

6. Diszkurzív gondolkodás és a duális gondolkodást meghaladó intuíció

A gyermeklélek spontaneitását és ragyogó tüzét kellene átmenteni a felnőttkorba – mondja Weöres. Intuícióban a legszabadabb az ember. De a koragyerekkor intuitív megismerő erejét elveszítjük. Mindez törvényszerű folyamat, azonban visszatalálhatunk ehhez az intuitív szemléletmódhoz. Elvileg minden pedagógus szabad, alkotó, problémamegoldó gondolkodással élő, szociálisan érzékeny embert akar nevelni. Ez „a fej, a szív, a kéz” – az értés-érzés-akarát-, harmonikus, kiegyensúlyozott művelésével érhető el. Senkiről nem mondhatunk le. Senkiből nem nevelhetünk számítógépes, vagy gyári rabszolgát, mert csak egy felszínes, rivalizáló, birtoklásvágytól beteg szemlélet számára tűnik ez praktikusnak. Boldogtalan, torz szemléletű emberek „gyártása” kivétel nélkül mindenkinek egyénileg tragikus és a közösségek számára is káros.

7. Gazdasági kérdések

Megérné a fentiek szerinti oktatás? Pénzügyileg nyilván nem, a sok kis mihaszna gyermek hasznot nem hoz. Előnye a jövő távlatában azonban nagyon nagy, ember- és közösség-mentő.

Még egy szempont: az alsó tagozatosokra súlyos teherként hátukra akasztott tankönyvekkel és a haszontalan munkafüzetekkel lehetne takarékoskodni. Sok a pazarlás ezen a területen.

8. Mi történik az emberi világmegismeréssel, ha nem változtatunk, és tovább megy a jelenlegi oktatás?

Lecserélhető a bölcsesség az informáltságra? Nyilvánvalóan nem. A gépek helyettesítik a kézimunkát? Látszólag igen, de a boldogságunkkal, emberi méltóságunkkal fizetünk érte.

9. Mi a forma és a forma-nélküli?

Ennek értő alkalmazása a másik alapelv az „Építő-játékok” feladatainál.

A megnyilvánuló létesült világ *formákban* jelenik meg. A létesülés során a *forma-nélküli* – anyagát tekintve a semmi, a keletiek „üressége” állandóan *működik*, mint rejtett forrás. A *forma*, mint egy fátyol ezt az ürességet eltakarja és egyben paradox módon meg is jeleníti. Tágabb értelemben forma a gondolat és a szó is. A világ megértéséhez vezető út a formák megismerését tételezi fel. De a kész formák – mint a fent említett kész képek – a tudatot passzivitásra készítetik, csak felszínes ismeret nyerhető így. A mélyebb megismerés *a formának a forma-nélküliből épp keletkező állapotában érhető el*. Ez egy dal éneklésénél nyilvánvaló, hisz az éneklő benne áll a keletkezési folyamatban. A vizuális formáknál azonban más a helyzet. Ha szép épületeket vetítünk, a kisdíjak nem fogja megtenni azt a tudati mozgást, ami a létrejöttükhez az építőkben zajlott. Leszögezve a padba, a megismeréshez neki még szükséges fizikai mozgás sem segíti. Nem fogja megérteni a formát. Felnöve mindez már tudati mozgással követhető. A gyerek akkor érti meg a formát, ha létrehozza: rajzban, modellben, építő játékban, vagy netán táncban, szavakban. Az épületet is mozgásban érti meg. Kisgyermekkorban a megismerés *mozgást* igényel, ez fokozatosan alakul elvont, tudati mozgássá.

Ezekben a kérdésekben a huszonegyedik órában vagyunk. Az észak-amerikai lenape-indiánok *Valam Olum* eredetmitoszából vett részlettel zárom, hogy *vidám legyen az ismeretünk* és ragyogó derűje kezdeti lendületet adjon a ránk váró munkákhoz:

„Barátságosak voltak akkor a lények.

Valóban, a szellemek tevékenyek voltak és barátságosak.

Amaz első férfiaknak és amaz első asszony-anyáknak hoztak ők, az első eledeleket hozták ők.

Mindnyájuknak vidám volt az ismeretük, mindnyájuknak volt pihenőjük,

mindnyáján vidámságban gondolkoztak.”

Kökény-Kovács Ildikó
építész

koragotika@gmail.com

Megismerés és alkotás

Városismereti táborok gyerekeknek

„Nem az a feladatunk, hogy a felnövekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját ítélő erejét, a saját felfogóképességét használja. Tanuljon meg a saját szemével nézni a világban. (...) A mi vélekedéseink és meggyőződéseink csak a mi számunkra érvényesek. Az ifjúság elé tárjuk őket, hogy azt mondjuk: így látjuk mi a világot. Nézzétek meg most már ti is, milyennek mutatja magát nektek. Képességeket ébresszünk fel, és ne meggyőződéseket közvetítsünk. Ne a mi igazságainkban higgyen az ifjúság, hanem a mi személyiségünkben. Azt vegyék észre a felnövekvők, hogy mi keresők vagyunk, és őket is a keresők útjára kell vezetnünk.” (Rudolf Steiner)

Régóta foglalkoztat, hogy az emberek épített és természeti környezet iránti igényességét és érdeklődését hogyan lehet növelni. Várostervező építészként, főépítészként a napi gyakorlatban azt láttam, hogy a környezeti nevelésben óriási hiányosságok vannak: az emberek nem ismerik lakóhelyüket, és – kevés kivétellel – nem is gondolják, hogy ennek alakításában valamilyen szerepük is lehetne. Ennek megalapozására igencsak fontos lenne a tájékoztatás és oktatás megvalósítása.

Magyarországon a múlt század második felében, világviszonylatban elsők között indult el a vizuális nevelés. Az építészek és pedagógusok által kezdeményezett és megvalósított mintaprogramok szép eredményeket értek el, de sajnálatosan nem tudtak szélesebb körben elterjedni. Az oktatási törvény változásával a kibontakozó programok is elmaradtak. Ma a közoktatás kevés keretet ad a vizuális kultúra fejlesztésére. A jelenlegi NAT a „környezetkultúra” fogalmát elhagyta, és a tanárképzés nem biztosítja, hogy ezen összetett, sajátos terület nemcsak a „művészetek” területéhez, hanem a többi területhez is kapcsolódjon. A közoktatás hiányait pótlandó számos szakmai és civil kezdeményezés – köztük az én programjaim is – született az elmúlt években, ismételten építészek, pedagógusok és művészettörténészek kezdeményezésével, amelyek a vizuális kultúra fejlesztését célozzák az iskolás korosztály számára. Belső terekben élünk, külső terekben tartózkodunk vagy haladunk át napunk folyamán. Gyermekprogramjaimmal az a célom, hogy a legfiatalabb generáció ezeket a tereket ne csak passzívan élje át, hanem a saját maga környezetének tekintse, amelyben és amelynek megalkotásában neki is szerepe van. Új perspektívát szeretnék nyitni gyermekeink helyhez kötődő identitásának, az építészethez, a városhoz, az életmódhoz és a közösséghez való viszonyának alakításában. A gazdag kínálatból, amit a körülöttünk levő világ nyújt, bármilyen néhány órás, egynapos, egyhetes program összeállítható. A város múltjától kezdve építészeti stílu-

sain és a kortárs építészen keresztül a mérnöki létesítményekig minden a vizuális kultúránk része, ezekre számos tematika építhető. Fontos, hogy a téma akár egy szervezet kívánságához, saját elképzeléshez, vagy egy különleges helyzetű csoport részvételéhez legyen illesztve. Egy kreatív, már művészetekben jártas csapat számára az építészet alapelemeihez térünk vissza, a forma, szín, fény harmóniáját fedezzük fel. A vidéki és főleg hátrányos helyzetű családokból jövő gyerekek nál szeretném, ha az építés örömét megélnék, kapcsolatba kerülnének a körülöttünk levő világot alkotó természetes és mesterséges anyagokkal. A közösségépítés, a barátságok mellett az építő feladatok a gyermekek jövője szempontjából fontosak lehetnek, hiszen sokuk kétkezi munkával (nem kizárt, hogy az építőiparban) fogja magát és családját eltartani. Legutóbbi, salgótarjáni programomban a város hátrányos helyzetű diákjai vettek részt, Salgótarján és környéke legszegényebb utcáiból érkeztek. Velük a város sokszínűségét tártuk fel a városról készített hangulattérkép elkészítésével. A Budapesti kalandozások programomban a kiválasztott témára egy komplex ismeretszerző-felfedező-elemző-kreatív megvalósító napot, hetet építünk.

Megismerés

Korunk egyik problémája, hogy nagyapáink és nagyanyáink tudása a modern társadalomban feledésbe merül. A mai kor fogyasztás-orientált társadalmában a lakóhelyünk és a körülöttünk levő világ történetével, hagyományaival, értékeivel való kapcsolatunk jelenti a kiutat. Itt élünk a városban és nem is tudjuk, mi minden kincset rejt! Programjaim előkészítése során Budapest épített és természeti környezete érdekességeinek megismertetésére törekszem. Az egynapos vagy egyhetes idő alatt lexikális tudás nem halmozható fel, így elsődlegesen a környezet iránti tudatosság felkeltését tűzöm ki célul. A felfedezést, nem a látott világ pusztá elfogadását, hanem megértését helyezem középpontba.

Kalandozások

Tematikus programok keretében olyan helyszíneket látogatunk meg, ahova a gyermekek nem jutnak el maguktól, és amelyek különlegességükkel keltik fel érdeklődésüket a körülöttük levő világ iránt (pl. Erzsébet híd kábelkamrája, török fürdő, stb.). A sétát ismertető és feladatlapok kísérik. A gyerekek csapatokat alkotva maguk keresik meg a válaszokat, egymással beszélve, vitatkozva. Mindig előkerül, hogy mit érzékelünk magunk körül (nemcsak a látvány, hanem a szagok és hangok hatásai is), mi volt régen és mit látunk ma, vajon mi, miért és jó irányba változik-e. A helyszínbejárások, a feladatok és meghívott szakemberek személyes varázsa által a gyermekek ismeretei bővülnek, a környező világ felé való nyitottságuk nő.

Műhelymunkák és beszélgetések

Városfelfedező utunk előtt a nap témájáról beszélgetünk, képekkel és vetítésekkel indítva el a gondolatokat: az építészet és épített környezet alapfogalmairól, a városról és vidékről, a közlekedésről, a vízről, a fenntarthatóságról. A beszélgetések, műhelymunkák során az önbizalmat és önálló gondolkodást fejlesztjük.

Kreatív projektmunkák

Minden nap egy-egy kreatív-építő foglalkozás biztosítja, hogy a fiatalok megvalósítsák saját alkotásaikat a látottak, hallottak, megtapasztaltak alapján. A számos műfaj kipróbálása izgalmat rejt: míg a rajz és festés az iskolából ismert, a modellezés, montázs, szövés, térkompozíciók kialakítása új élménnyé válik. Az egyéni és csoportos projektfeladatok a kreativitás fejlesztésére irányulnak, az alkotás örömet és szabadságát hozzák közel. A gyermekek mindegyike alkot. A csoportos munkák külön élményt jelentenek, mert a különböző személyiségű gyermekek egymást segítik, mindenkinek jut képességeinek megfelelő részfeladat, és együtt örülnek közös eredményüknek.

Kapcsolat a természet- és társadalom-tudományokhoz, művészetekhez

A tér és társadalom harmóniája megkívánja, hogy a városban élőkkel és dolgozókkal, az idelátogatókkal, az építészet és város történelmi, irodalmi, természet-tudományi és zenei kapcsolataival is foglalkozzunk. A város nemcsak földrajz, hanem irodalom, zene, művészet és mérnöki tudomány is – és mindegyiket látva, megérezve tudjuk igazán érzellemmel, tisztelet-

tel és büvölettel látni. A Belváros, a Budai Vár, a Duna és a kortárs Budapest egyaránt. A korok, épületek, irodalom, zene, művészetek, tudományok egymásra hatnak. Legnagyobb építészeink munkássága nem pusztán épületeikben rejlik, hanem azoknak a kultúránkkal, a környezetünkkel való mély kapcsolatában is. A különleges helyek megismeréséhez mesék és irodalmi művek is kapcsolódnak, a napi téma rajzzal, modellezéssel, montázzsal való megjelenítését zene is inspirálja, a témát kapcsolódó kísérletekkel is kiegészítjük.

Beleznay Éva
várostervező

www.budapestikalandozasok.blogspot.hu

Épített környezeti nevelés

kultúrAktív Egyesület

A *kultúrAktív Egyesület* hazánkban az első épített környezeti neveléssel foglalkozó civil szervezet. Küldetésünk az épített környezet közvetítését és megismertetését célzó innovatív módszerek kidolgozása, alkalmazása és átadása. Változatos szakmai háttérrel rendelkező csapatunk olyan projekteket kezdeményez és támogat, melyek fokozzák a minket körülvevő épített környezet iránti érzékenységet, és elősegítik a passzív szemlélődéssel szemben a kritikus, elemző befogadást és értelmezést.

Az épített környezeti nevelés az ember és az épített környezet kapcsolatának felfedezését, megértését és fejlesztését segíti. A komplex témából fakadóan pedagógiai módszerei is igen változatosak. A hétköznapijainkat meghatározó mesterséges tér felfedezéséhez és értelmezéséhez a pusztán információátadáson alapuló és diszciplínákra különített oktatás nem nyújt megfelelő eszközöket.

Az épített környezeti nevelésre irányuló foglalkozásaink nagy része a tanórákon kívül részben vagy egészen külső helyszíneken valósul meg, ahol a folyamatos interakció mellett adott a lehetőség, hogy az építészethez kapcsolódó készségfejlesztés és ismeretszerzés is ebben a közegben történjen. Módszereink sokat merítenek az élménypedagógia eszköztárából, a közvetlen és közös felfedezés tanulási folyamataiból.

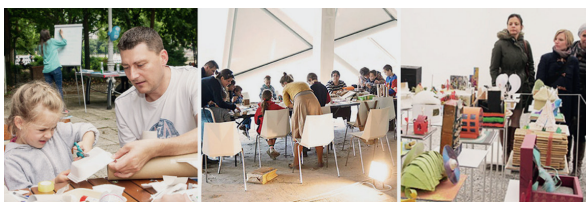
Tapasztalás

Az egymásra épülő módszerek első lépése az informális jellegű mindennapi tapasztalatok tudatosítása, az érdeklődés felkeltése, *érzékenyítés* a minket körülvevő terek minősége iránt.

Az elméleti megalapozás, a célok és fogalmak tisztázása, a módszertani tapasztalatok megosztása elengedhetetlen a témával foglalkozók számára. „*Gyermek-Város-Építészet*” könyvsorozatunkban a minket inspiráló nemzetközi példákat és a hazai törekvéseket gyűjtöttük össze az épített környezettel foglalkozó különböző hátterű szakemberek számára, gyakorlati módszerekkel kiegészítve, ösztönözve a vállalkozó szellemet és annak eredményességét. Kiemelten foglalkozik a témával a folyamatosan bővülő „*Tiéd a város*” c. könyvsorozatunk interaktív felfedezésre hív, az oktatásban gyakran háttérbe szoruló helyismereti és helytörténeti tankönyvek kiegészítéseként, főként a 8–12 éves korosztálynak címezve, játékos feladványokkal színesítve a városi sétákat. Eddigi köteteinkben *Pécs*, *Eger*, *Sepsiszentgyörgy*, *Kudimkar*, *a pesti Zsidónegyed* és *Paks* városát vesszük célba. A könyvekre építve tematikus sétákat és vetélkedőket szervezünk, általában a napközi foglalkozásokhoz kapcsolódóan, vagy a nyári táborok alkalmával lehetőséget adva a közös élményre, feltérképezésre.

A kompetenciák fejlesztését és a terek rendszerének megértését segítik *makett foglalkozásaink*, kortól függetlenül nagytól a kicsi, a három dimenziós tértől a két dimenziós

leképezés felé haladva. Egyszerű, de annál eredményesebb módszer, egyszerre több generáció is könnyen bevonható a folyamatba, ezért a gyereknap rendezvények és fesztiválok fontos állomása a kézműves-asztalunk. „*Tér-Kép*” makett-pályázatunk eredményeként általános- és középiskolások alkotásai egészen a 2012-es Velencei Építészeti Biennálé pavilonjáig jutottak.

A középiskolás korosztály érdeklődésének felkeltése nagy kihívás, „*Vizes Város Budapest*” alkotói pályázatunk keretében olyan kevésbé hétköznapi munkamódszereket vetettünk be, amelyek közelebb állnak a célcsoport érdeklődéséhez, jobban megmozgatja fantáziájukat. Az épített környezet és a kortárs képzőművészet kapcsolódási pontjainak fókuszba állításával a nyári szünet 14 hete alatt 7 vízzel kapcsolatos témát, feladatot és technikát dolgoztunk fel a budapesti fiatalokkal: szitanyomat tervezésétől egészen a stop motion animáció készítéséig.

Megértés

A fizikai tapasztalatra épül a tanulási folyamat második lépése: a *megértés*, a városi teret alakító tényezők és folyamatok megismerése. Városfejlesztő társasjátékaink a városi terek komplex szemléletének elsajátítását segítik. A játékok kötött szabályrendszere jól mintázza a városfejlesztés mechanizmusát.

A megalapozott *véleményalkotáshoz* szükséges kommunikációs készségeket a párbeszéd és kooperáció alapuló játékmechanika fejleszti. Így a játék során a fiatalok elmélyültebben reflektálhatnak saját térélményeikre.

A játékból fakadó *pozitív élményre* alapozva olyan csoportokat is meg tudunk szólítani, akik hagyományos (szakmai) fórumokon nem, vagy csak nehezen érhetőek el például a téma iránt még nem elkötelezett fiatal felnőttek. A flow-élmény erősítheti a téma iránti érdeklődést, elköteleződést és a szemléletváltást.

Mindennapi szituációk átélésével, valós *cselekvési minták* bemutatásával játékos módon járunk hozzá, hogy a fiatalok felismerjék a lehetőségeket, konstruktív és proaktív módon tudják alakítani saját környezetüket.

Élő utcai társasaink keretében (Pop-up Pest, ParticiPécs, Urbanity) a különböző városok helyi adottságait, város-szerkezetét és kultúráját bemutató terepen a játékosok különböző cselekvési mintákat ismerhetnek meg. Kipróbálhatnak kis léptékű köztéri beavatkozásokat: például közösségi kertet alapíthatnak, biciklitárolót építhetnek, vagy közösségépítő programot szervezhetnek a saját valós lakókörnyezetükben. A Pop-up Pest kooperatív társasjáték, amelyben a játékosok három csapatban igyekeznek Budapest belső kerületeit zöldebbé, biciklibarátta és kulturálisan sokszínűvé tenni. A szintén kooperatív *ParticiPécs* oktatójátékunk még változatosabb témákban és különböző méretű együttműködési formákban ad lehetőséget a mindennapokban alkalmazható köztéri beavatkozásokra.

Társasjátékaink közösségi tervezés folyamatának eredményei. A co-design folyamatban különböző szakemberek (építészek, várostervezők, pedagógusok, képzőművészek) és a célcsoport képviselői (a középiskolás korosztály) vettek részt. A *közösségi tervezés* előnye, hogy a különböző csoportok szempontjai, városképei és víziói is érvényesülnek. Így a játékok üzenetét olyan formában tudjuk közvetíteni, ami közel áll a játékosok hétköznapi környezetéhez. Az egyeztetés, párbeszéd és közös cselekvés szemléletét legújabb társasunk az „Urbanity – a város, ahol te hozod a döntéseket” közvetíti. Az Off-Biennálé felhívására készített társasjáték arra reflektál, hogy miként befolyásolják döntéseink a városi térhasználatot és a városi terek minőségét. A játék célja, hogy párbeszédet kezdeményezzen a városiakok között, és lehetőséget adjon a véleménynyilvánításra. A társasokat fesztiválokon, utcai akciókon és iskolai foglalkozásokon vetjük be, játék után a *reflexió* sem maradhat el. A ParticiHét program során minden nap más iskolában játszottunk a ParticiPécs társasával. A játék után a diákok kis csoportokban köztéri beavatkozást tervezhettek. Először egy-egy problémás helyszínt választottak, majd megfogalmazták a problémát, az őket zavaró tényezőket, végül megoldási javaslatokat tettek. A foglalkozás végén konkrét akciót terveztek a probléma megoldására, erősítve ezzel azt a szemléletet, hogy ők is tehetnek aktívan a környezetük fejlesztésért.

Részvétel

A játékok során már felszínre kerül az épített környezeti nevelés harmadik lépcsőfoka, a *részvétel és felelősségvállalás*. Ha a gyerekek és fiatalok megértik, milyen, miért ilyen és hogyan működik épített környezetük és meg tudják fogalmazni igényeiket, rájönnek arra, hogy ők maguk hogyan tehetnek a pozitív változás érdekében.

Erre a három fázisra és az épített környezeti nevelésben szerzett tapasztalatainkra alapoztuk Budafok belvárosának közösségi tervezésére irányuló programunkat. Az általános- és középiskolás korosztály bevonásával három szakaszban, három alkalommal tartottunk workshopot. A helyszínbemjárás során szerzett tapasztalatok dokumentálása után második alkalommal a környezetet alakító tényezőket nevesítettük, ezek megértése, dinamikájuk feltárása volt a cél. A harmadik szakaszban már a közös tervezésen volt a hangsúly, a folyamatok megértése vezetett a felismeréshez, milyen értéket hordoz a szülők munkája vagy hogyan befolyásolja az összképet saját cselekvésük, viselkedésük, tehát nekik is részt kell vállalniuk az értékek megőrzésében és a település szebbé tételében.

Az épített környezeti nevelés eszközöket ad a gyerekek és fiatalok kezébe, hogy környezetük tudatos és felelős használói legyenek, kezdeményezzenek és érvényesíteni tudják saját és közösségi igényeiket.

A célcsoportok elérését könnyítve folyamatosan bővítjük iskolai kapcsolatrendszerünket: az IKSZ (kötelező Iskolai Közösségi Szolgálat) keretei között már több iskolával kötöttünk együttműködési megállapodást. Így vehettek részt a középiskolás diákok például a ParticiPécs egy éven át tartó fejlesztésében, és az iskolai játékok lebonyolításában.

Jelen vagyunk a felsőoktatásban, az épített környezeti nevelés témája különböző szakterületek számára egyaránt releváns, egyetemi szinten is remek kapcsolódási pont. A MOME design-, és művészetelmélet szakos hallgatói közül többen töltötték nálunk szakmai gyakorlatukat. Rendszeresen szemináriumot tartunk az ELTE Tanító- és Óvóképző Karán, melynek célja az épített környezeti nevelés óvodai módszertanának kidolgozása, és az eredmények összefoglalása egy módszertani kiadványban. Különböző projektek kapcsán a PTE PMMIK és a SZE Ybl Karának építész hallgatóival is szoros az együttműködés. Törekszünk a külföldi egyesületekkel való kapcsolatépítésre, az Erasmus+ program lehetőségeinek és előnyeinek kihasználására.

A gyakorlati példák bemutatása mellett fontosnak tartjuk a *tapasztalatcserét*, ezért gyakran szervezünk szakmai fórumokat és havonta tartunk szakmai, nyitott klubnapokat, ahol igyekszünk a területen mozgó tudományterületek nézőpontjait összeismertetni és együttműködésre ösztönözni.

Projektjeinkről részletesen írunk honlapunkon: www.kulturaktiv.hu, bármilyen kérdést vagy felvetést szívesen fogadunk e-mailen: info@kulturaktiv.hu

Zajacz Judit
építész,
a kultúrAktív Egyesület titkára

TérTan

Kísérleti tantárgy a tér és a terek felfedezéséhez

Az építészeti tudás alapjának, a térnek megismerését szolgáló tanulási folyamatok térbeli érzékelési és alkotási feladatokon keresztül valósíthatók meg.¹

Az építészeti nyelvnek elsajátításához a tér megértése elengedhetetlen. Az építészképzésben jellemzően mégis absztrakt leképezéseinek – vetületeinek, rajzokon, esetleg makettekkel – keresztül közelítjük, tanítjuk és tanuljuk a térbeliséget.

Az elmúlt években a Pre Architectura program keretében² gyermekek ismerkedtek a térrel, érzékelési és alkotási gyakorlatokon keresztül. A foglalkozások során megfigyelhető volt a tér tapasztalaton keresztüli megértésének és a tanulási eseményének, a tudásmegszerzés megélésének kapcsolata. A térbeli tájékozódás fejlődésének³ és a környezetkogníció tanulási folyamatának⁴ párhuzamos vizsgálata előtérbe helyezte az építést, mint az építészeti és a térbeli tanulás "Learning By Doing" formáját. Az eredeti gyakorlatok első sorban gyerekeknek készültek, de jelentős részük építész-hallgatók, építészrajzok és vizuális kultúra oktatók részvételével, illetve gyerekek és építész-hallgatók vegyes csoportjai által végezve is előremutatónak és tanulságosnak bizonyult.

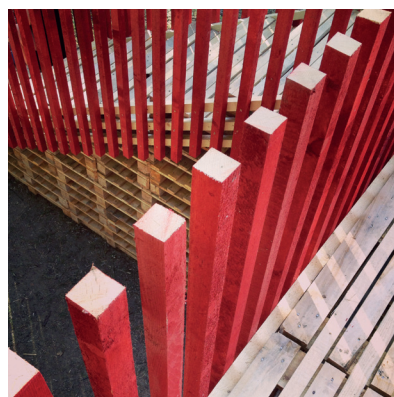
A TérTan tantárgy a valós léptékű térbeli érzékelési és alkotási tapasztalatok számára biztosít helyet az egyetemi okta-

tásban. Célja a konstruáláson keresztül történő tanulási folyamatok integrálása a tantervbe, hogy az építés megélt tapasztalata ne csak az alkotóhetek és nyári építőtáborok egzotikumában jelenhessen meg. A gyakorlatokat megelőző elméleti felkészülés során a hallgatók betekintést nyerhetnek az építészeti és a térbeli tanulási folyamatok különböző tudományági – építészelméleti, filozófiai, pedagógiai és pszichológiai – megközelítéseibe. A feladatok, az azokat követő beszélgetések, és a folyamatos dokumentációs tevékenységek elmélyítik ezt a tudást, továbbá bevezetik a résztvevőket az építészeti, az épített környezet gyermekek számára történő oktatásának alapvető kérdéseibe és metodikájába.

A féléves tantárgy ütemterve hét témakörön keresztül közelíti a térbeli tanulás kérdéskörét:

1. Tér és terek

Saját testünk helyzetbe hozásán és geometriai alapelemek élményszerű vizsgálatán keresztül a tér demokratikus, mindent befoglaló tulajdonságával, és az ember által lerekesztett terek hierarchikus szerkesztettségével foglalkozunk; az emberi léptékből fakadó lerekesztettség érzetével és valóságával.

2. Mekkora egy bokor?

Középpontban a természeti és épített környezet kapcsolatrendszerének vizsgálata áll, az építés helykijelölő első aktusának megélésével; a természetes és mesterséges rend, a természetes és mesterséges szerkezetek szerkesztési elveivel; az antropomorf és mesterséges mértékegységek, a rész és az egész viszonyrendszerével.

3. Narratív struktúrák

A középpontban a szóbeliség és az alkotás kapcsolatrendszerének felfejtése, a verbalitás és kreativitás összefüggéseinek vizsgálata, és a szövegnek az alkotási folyamathoz viszonyított időbeli megjelenésének szerepe áll. Az elemzés tárgya az elmélet és a gyakorlat egymásra kifejtett hatása, közös működése.

4. Ember a térben

Székek és emberek interakcióján, megszokott és szokatlan terek, helyzetek vizsgálatán keresztül megelevenedik az emberi jelenlét és lépték jelentése, az épített környezet funkcionális és térbeli használata.

5. A Tér, mint Dolog, Eszköz, Műalkotás

A tér filozófiai elemzése, a téri világ felosztása és értékelése elsősorban Platón: Timaios, Martin Heidegger: A műalkotás eredete, és Szentkirályi Zoltán: A terművészet történeti kategóriái című művek mentén.

6. Belső 3D

Installációépítő gyakorlat a környezetünkbe integráló perifériális érzékelés és a megélt tér megtapasztalására, a belső téri helyzet és a bevontság rétegeinek egyidejű alkalmazásával.

7. A Sok szép

Az építészet különböző léptékű (anyag, szerkezet, ház, város) elemalapúságának, az elemek és az egész viszonyrendszerének vizsgálata ismert makettezési eszközökkel.

A TérTan célja a térbeli érzékelési és alkotási folyamatok által a megélésen és megértésen keresztül bekövetkező tanulás-esemény biztosítása; a környezet alkotásában rejlő lehetőségek és felelőségek megmutatása, és további tanulási-rendszerező folyamatok megalapozása.

A TérTan tantárgytematikája a Pre Architectura – Térbeli tanulás doktori disszertációt kísérő mestermunkaként készült a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Doktori Iskolájában. Bevezetésére – egyelőre szabadon választott tantárgyként – 2015 őszi félévében a győri Széchenyi István Egyetem Építész-, Építő- és Közlekedésmérnöki Karán, az Épülettervezési Tanszék oktatásában kerül sor.

Cseh András
építész

Források:

- 1 Cseh András: Pre Architectura – Learning Through Space (MOME Doktori Iskola 2015)
- 2 prearchitecture.blogspot.hu
- 3 Piaget & Inhelder: The Child's Conception of Space
- 4 Saegert & Winkel: Paradigms of Environmental Psychology

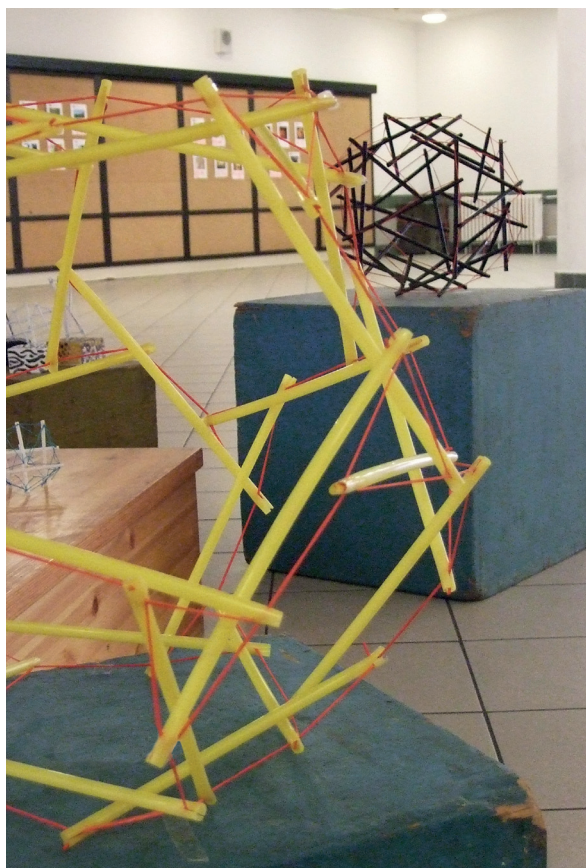
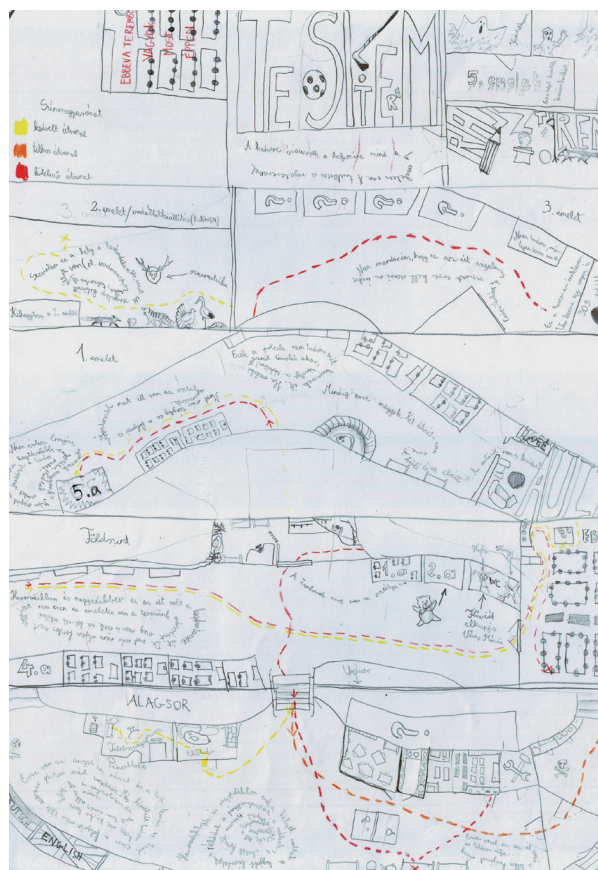
Design és építészet gyerekeknek a Fazekasban

Építész tervezőművész, valamint vizuális nevelés és környezetkultúra tanár vagyok. Először az építészirodai főállás mellett tanítottam, majd kaptam egy csodás lehetőséget a Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumtól, így jelenleg tanári főállás mellett vállalom egy-egy építészeti feladatot. A tanítás inspirál, a gyerekekkel való munka nagy fordulatszámot tart, a két szakmám miatt pedig küldetésemnek tartom, hogy a fiatalok közelebb kerüljenek az építészethez és a designhoz.

Általában külföldi szakirodalomból táplálkozom, de az utóbbi időben nagy örömmel vettem észre, hogy itthon is egyre többen foglalkozunk a témával. Bízom benne, hogy elérjük azt a kritikus tömeget, ami az áttöréshez kell, és sikerül egy szervezetet létrehozunk, amely összefogja az egyéni vagy néhány fős próbálkozókat. Elengedhetetlen, hogy folyamatos támogatást tudjunk biztosítani a munkánkhoz, így a lelkesedés nem csak „kezdeti” lesz. Jelenleg 420, 1-12. osztályos tanuló tanítok rajzra és művészettörténetre. Heti 1-2-szer 45 perces rajzóránk vannak, ebbe igyekszünk belepréselni a kerettantervben leírtakat és azokat a térkultúra-tartalmakat, amivel

magam szeretném gazdagítani a képzést. Azokat az építészeti és design szempontból érdekes foglalkozásokat, amelyek módszertanilag érettek, és a gyerekek körében sikeresek voltak, folyamatosan publikálom a designped.com oldalon, úgyhogy jelen cikkben csak illusztrációként szerepeltetnék egy-kettőt, és inkább a jövővel kapcsolatos gondolataimat tárnám fel.

Az a tapasztalatom, hogy az állami iskolarendszer határai jelenleg annyit engednek meg, ameddig az iskolai gyakorlatomban én is elmentem. A kerettantervben ugyan százalékosan megfelelő arányban szerepel a tárgy- és környezetkultúra oktatása, a gyakorlatban viszont az iskolai lehetőségeket, a vezetőség elvi támogatását maximálisan kihasználva, saját erőforrások mozgósításával próbálom megteremteni a lehetőséget, hogy térkultúrával foglalkozunk. Hátráltat az alacsony óraszám, a magas munkaterhelés (saját és diák részről is), a hiányos felszereltség, az időbeli és anyagi korlátok: így a hosszas előkészületet és elpakolást, papír-ceruzán kívül egyebet is igénylő foglalkozások megtartását emberpróbáló feladatnak érzem, és úgy gondolom, ennél jobbat kell kitalálni. Megkerülhetetlen az a kérdés is, hogy hogyan lesz hatékonyabb és minden résztvevő szá-

1. Szubjektív térkép – térélmény.
Szepessy Hajnalka,
11 éves

2. Tensegrity építés – 12-18 évesek.
Térszemlélet-értékelés, térlátás

3. Lézertorna – 6-18 évesek. Téri műveletek elvégzése fejben

4. Iskolamásoló képek Bergengóciából. Alkotó: Király Attila, 7 éves – leképezés

5. Szerkezetépítés csoportban – tervezési képességek

6. Sündörgő háza – szaktudás

mára élvezetesebb a közoktatás, de ez messzire vezetne. Tegyük fel, hogy a célunk a térkultúra oktatás minél szélesebb körben való elterjesztése, az oktatás elméletébe és gyakorlatába való szerves beillesztése, mert szeretnénk, ha a hazai környezetkultúra felnőttkorba lépne. Sok a dolgunk, úgyhogy kezdjük azzal, hogy: hol lehet a térkultúra oktatás helye és tere? Mi legyen a formája? Tanórán belül (mint ahogy a rajzóra keret-tervében már szerepel), vagy délutáni foglalkozás keretében? Kötelező legyen vagy szabadon választható? Érdemes-e egyáltalán bevinni az iskolába? Emellett szól az az érv, hogy ezzel széleskörűen elérhetővé tesszük, viszont egy sor olyan, iskolával kapcsolatos rossz beidegződéssel kell megküzdenünk, amik már kialakultak a gyerekekben, valamint szervezési, bürokratikus, tanárképzési feltételei is lesznek.

Ki vagy kik legyenek azok, akik a foglalkozásokat tartják? Pedagógusok vagy építészek, ketten együtt? Célzott és gyakorlatias képzéssel, továbbképzéssel, társulásokkal a személyi feltételeket meg lehet teremteni, és ha építészek és pedagógusok együttműködéséről van szó, érdemes mindkét szakmának együttműködni, kérdezni, és nem „jobbani tudni”.

Meg kell határozni az elsajátítandó ismeretanyagot is, egy olyan kompakt halmazt, amelyet fontosnak tartunk az építészeti kánonból – szem előtt tartva, hogy nem akarunk mini építészeket nevelni, és persze „less is more”. Tisztázni kell azt is, hogy térkultúra alatt mit értünk: építészeti, belsőépítészeti, tájépítészeti, mérnököképzés, design...

Gyűjtsük össze és strukturáljuk a téri képességeket, amelyek fejlesztését meg tudja valósítani a térkultúra-oktatás.

Ezekkel kezdhetjük:

- térélmény (pl.: tér felfedezése, érzékek felébresztése)
- térszemlélet-térértékelés (pl.: téri helyzetek felismerése, tájékozódás a térben, térlátás)
- téri műveletek elvégzése fejben (pl.: mozgás, mozgatás, forgatás, tükrözés, szilárdtest műveletek)
- leképezés és rekonstrukció (2d–3d közötti váltások, térgeometriai alapismeretek)
- tervezési képességek (pl.: megadott paraméterekre létrehozott terv és modelljének vagy prototípusának elkészítése)
- szaktudás (pl.: az építészet elemei, az építészeti nyelv ABC-je)
- ismeretterjesztés és szemléletformálás (pl.: építészettörténet, helytörténet, kortárs építészet)

A tanításhoz–tanuláshoz szükséges megtalálnunk a megfelelő módszertant az elsajátítandó ismeretanyag és a fejleszteni kívánt képesség függvényében. Általában mondható el, hogy kívánatos, hogy a gyakorlati foglalkozások legyenek túlsúlyban, a gyerekek alkotáson keresztül tanuljanak. Nagyon fontos, hogy az alkotófolyamatra koncentráljunk, s kevésbé a végeredményre. Csábító persze a színes–szagos gyermekmunkák publikációs potenciálja, de nem szabad elveszíteni a fókusz: bevonódás, megértés, fejlődés!

Mészáros Zsuzska
építész, tanár

www.designped.com

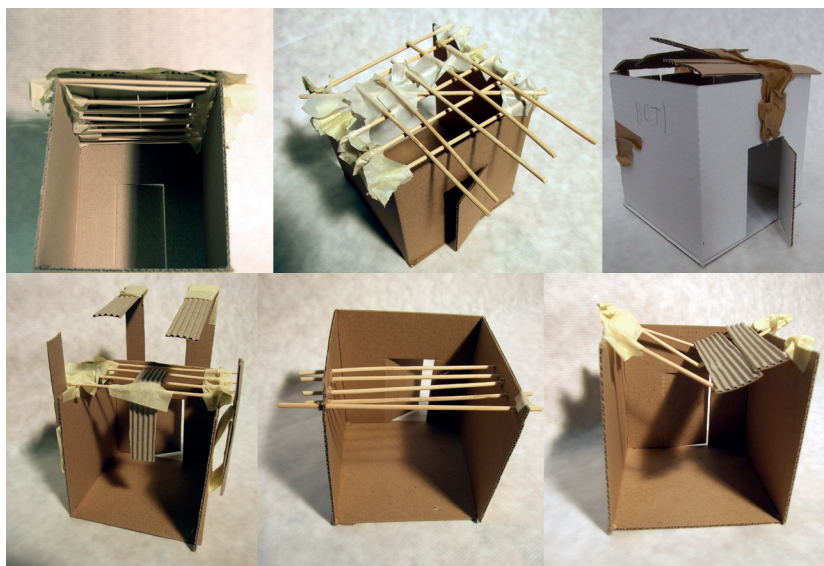
3

4

5

6

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME) Építészmérnöki Kara

A BME Építészmérnöki Kara fennállása óta meghatározó szerepet tölt be a hazai építész-képzésben. 1871-ben indult meg az építészek képzése az akkori József Nádor Műegyetem Építészeti és Műszaki Osztályán. Szinte minden jelentős magyar építész e nagy hagyományokkal rendelkező Egyetemen tanult. A Műegyetemen végzett építészmérnököket már a XX. század első felében szívesen alkalmazták Európában és a tengerentúlon egyaránt. A BME építészmérnöki diplomáját az összes magyar diploma közül az elsők között ismerték el korlátozás nélkül az Európai Unióban. A Kar oktatási modellje a mai napig is e nagy múltú tradícióra épül. A Kar sajátos olvasztótégelyként funkcionálva ad helyet a tudományoknak, az oktatásnak, a kutatásnak és a művészeteknek, mindenkor egyéni válaszokat adva a jelen kor kihívásaira. Ennek szellemében a hagyományokon nyugvó képzési struktúráját az oktatáshoz kapcsolódó programok, alkotóhét, alkotótáborok stb. szervezésével, illetve tudományos publikációk, kiadványok megjelentetésével szélesítjük, folyamatos dialógust tartva fenn a szakma szereplőivel, civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, külföldi intézményekkel s nem utolsósorban a társadalom szereplőivel. A Kar képzését az építészeti, mint műfaj, jellegéből adódó kettősség jellemzi: a humán és reál ismeretek szerteágazó összessége. A Kar folyamatosan arra törekszik, hogy a művészeti és mérnöki tudományok területén szintetizált ismeretek átadásával kreatív gondolkodásra neveljen. Fontosnak tartjuk a hagyományok megbecsülését és az értékek megővése mellett a jövőre való orientáltságot, a modern technológiák, módszerek megismerésére, használatára való nyitottságot, a szakmai megalapozottságú kritikus attitűd kialakítását. Célunk olyan építészmérnökök képzése, akik képesek az építési folyamatban integráló szerepet játszani, jó kommunikációs technikákkal rendelkeznek és egyszerre képesek a csapatmunkára és az önálló, magas színvonalú alkotó tevékenységre. Karunk oktatói kiemelkedő tudományos-szakmai munkát végeznek, az építészeti alkotásai meghatározóak a kortárs magyar építészetben, és sok kiváló magyar építész, külső szakember vesz részt oktatásunkban. Tanszékeink országos szinten vezető szerepet betöltő alkotó-, illetve tudományos műhelyek, amelyek meghatározóak a graduális, a posztgraduális és a doktori képzés területein hozzájárulnak az ország gazdasági-társadalmi-kulturális fejlődéséhez.

A BME Építészmérnöki Kart bemutató tanulmány elkészítésére irányuló felkérésnek eleget téve röviden szeretnénk ismertetni a jelenlegi struktúrát, mindezt a jelen kor kihívásainak, problémáinak és kérdéseinek kontextusába ágyazva. Eredményességünk hangsúlyozása helyett a képzés nehézségeit kívánjuk megvilágítani annak érdekében, hogy diskurzust generáljunk az építészet-oktatásról,

s megmutassuk, hogy képesek vagyunk felismerni gyengeségeinket s ezen változtatva olyan építészmérnököket szeretnénk képezni, akik képesek megállni a helyüket a szakmában.

Az elmúlt közel tíz év kétségtelenül legjelentősebb változása a Bolognai Nyilatkozat elfogadásához kapcsolódóan oktatásunk szerkezeti átalakítása terén történt. 2006-ban az oktatási kormányzat előírta a kétfázisú képzést, a BSc (Bachelor of Sciences), valamint az erre épülő MSc (Master of Sciences) indítását, de építészeti diplománk elismertségére és az európai uniós, valamint más nemzetközi követelményekben foglaltakra való tekintettel hozzájárult az ötéves építészmérnök-képzés lényegében változatlan folytatásához is. Az új koncepció bevezetésével egy időben változtattunk a képzés felépítésén. Tantervünket úgy alakítottuk ki, hogy az osztatlan képzés első öt félévében egységes a képzés, majd következik a szakirány választás, ahol a hallgatók a pontosan körülírt követelmények teljesítése esetén a tervezési és a műszaki szakirány között választhatnak. A BSc képzésben nincsenek szakirányok, az utolsó három félév tanterve már a kimenetkez tartozó követelmények szerint alakul. A BSc diplomát szerettek számára a második ciklus, a mesterképzés (MSc) elvégzésével van mód képzésük kiegészítésére, ami lényegében a korábbi egyetemi képzéssel azonos szintet jelent. Karunk a többi intézménnyel egyeztetve öt önálló MSc szakot akkreditáltatott: tervező-, szerkezettervező-, urbanista-, ingatlanfejlesztő és vizuális forma- és környezettervező építészmérnök. A Karon 2000 óta két önálló doktori iskola nyújt posztgraduális képzést az építészek és az interdiszciplináris tudományok területéről

érkezőknek. A Csonka Pál Doktori Iskola (PhD) képzése centrumában a tudományos kutatás áll, míg az Építőművészeti Doktori Iskola (DLA) profilja a kreatív művészeti alkotómunka, amit kiegészít a kutatás. A Karon több évtizedes múlttal rendelkező szakmérnöki képzéseink a műemlékvédelemtől a tűzvédelmen keresztül a színdinamikáig 15 témakörben adnak lehetőséget a további specializálódásra.

Az építész szakma az utóbbi két évtizedben jelentős változáson ment keresztül, amire oktatásunknak a kétciklusú képzés bevezetése kapcsán már reagálnia kellett volna. Az alkotásokban mára egyszerre vannak jelen a sztárépítésszek nemzetközi folyóiratok címlapjára kerülő, korunk technikai vívmányait leginkább kiaknázni képes projektjei, és a legszegényebb néprétegek gondjait felvállaló szolidaris építészeti alkotásai. A paletta az eszközhasználatban is rendkívül széles, és egyre több terület speciális képzettséget, jogosultságot kíván. A generáltervező építész jobb esetben minden eddiginél nagyobb csapatot fog össze, rosszabb esetben egyre kiszolgáltatottabbá válik. A szakma egyszerre alul- és túlszabályozott, és az építész szakmai hitvallásából eredő döntések egyre gyakrabban a rendeletileg szabályozott, túlprefektált rész-szemponatok áldozatául esnek. Ebben a helyzetben nem lehet elvárás a nálunk végzőkkel szemben, hogy mindenhez mindenki pontosan ugyanúgy értsen. 2006-ban még nem látszott előre az építőipari válság, amelynek következtében biztosra vehető tartós visszaesésre, valamint egy más összetételű szakmai környezetre kell(ene) berendezkedni. Az elmúlt években a Karon lefolytatott külső és belső önértékelések, konzultációk során felszínre kerültek

a jelenlegi tanterv erősségei és gyengeségei. 2012-től kezdtük meg a tantervi reform előkészítését, amellyel több kari fórum is foglalkozott (Oktatási Bizottság, tanzéki és vezetői értekezletek sora, az új tanterv előkészítő ad-hoc bizottság munkája, stb.). Ehhez a munkához alapot adtak a Magyar Akkreditációs Bizottság értékelései, az egyetemi Kontrolling-jelentés adatai és a Kari önértékelés. Munkánkat nemcsak a belső indíttatás, hanem a külső körülmények mára már szinte követhetetlenül gyors és folyamatos változásai és az ebből fakadó bizonytalanság is befolyásolja. E folyamat jelenleg meghatározó dokumentuma a „Fokozatváltás a felsőoktatásban” című új felsőoktatási stratégia.

A jelenleg érvényes tanrend a folyamatos fejlesztés hatására sem tudja kielégíteni a valós igényeket. Képzésünk komplexitása, a művészi-mérnöki oldal egyensúlya Karunk vitathatatlanul legfontosabb, mindenki által elismert erőssége. A komplexitás fennmaradásának legfontosabb feltétele a Kar oktatási sokszínűségének fenntartása, védelme. Karunk nem vállalhat felelősséget azzal kapcsolatban, hogy aki diplomát kap, az probléma nélkül képes beilleszkedni a szakma bármely területén. Kötelességünk azonban biztosítani azt, hogy az évente kibocsátott diplomásaink együttesen igenis képesek legyenek lefedni az összes, a szakmánk gyakorlásához szükséges területet. Határozottan állítjuk, hogy Magyarországon az építészet és építőipar igenis fel tud venni és munkával ellátni a jelenlegi hallgatói létszámnak közel megfelelő számú fiatal. Ennek azonban az a feltétele – és a fiatalok elemi érdeke –, hogy ne csak «uniformizált» építészt és diplomát bocsássunk ki, hanem a szakma sokoldalú-

Fotó: Philip, János, BME

ságát a mostaninál jobban tükröző, akár szélsőségesen különböző képességű és képzettségű (de általános építészeti műveltséggel rendelkező) diplomásokat. A tanterv átalakítása során meg kell teremteni a korrekt, előre kiszámítható feltételeket az érdemtelen hallgatók időbeni kiszűrésére, a gyengébb képességű, de motivált hallgatók felzárkóztatására, és a tényleges képességek gyors felismerésére, inspirálására, akár erőteljesen divergáló képzés keretében a valódi tehetség gondozásra. Fel kellett ismerünk, hogy képzésünk lényegében nem vesz tudomást arról, hogy a hozzánk jelentkező fiatalok nagyon eltérő előképzettséggel, képességekkel, ambíciókkal érkeznek. A tantervünk valójában nem kredit-rendszerű (a kifejezésnek abban az értelmében, ami más intézményekben a tanmenet bizonyos fokú szabadságát is tartalmazza), így erősen kötött.

Az elmúlt évben a Kar új vezetése felmérte az oktatói terheléseket, a kutatói, alkotói teljesítményeket, elemezte a tanszékek összetételét. Az oktatási reform alapelveinek lefektetését – a korábbi eredmények figyelembevételével – immár az új felsőoktatási stratégia, a kancellári működés bevezetése, illetve az új Nemzeti Felsőoktatási Törvény tükrében kezdte el. Itt kell megemlíteni, hogy az egyetemünk életében jelentős változást és a működésben eleinte sok bizonytalanságot okozó kancellári rendszer tavaly novemberi bevezetése jelentősen késleltette munkánkat. Első lépésként ebben az évben elindítottunk egy, az oktatók szakmai és tudományos előmenetelét segítő „Jövő alap programot”, mivel alapvetőnek tekintjük azt a tényt, hogy oktatásunk minőségét oktatóink minősége határozza meg. E program keretében támogatjuk oktatóink fokozatszerzését, habilitációját, nyelvtanulását, publikációs tevékenységét, konferencia részvételét

stb.. A doktori iskolák működését kiemelten támogatjuk annak érdekében, hogy a minőségi utánpótlás már középtávon is biztosítva legyen. Előkészítés alatt van egy komplex program a Kar humánpolitikájának kialakítására, az ehhez szükséges források biztosításával. Az összes szabályzat felülvizsgálata folyamatban van. Angol nyelvű oktatásunk fejlesztését – amely a BME-n az első volt – továbbra is kiemelt stratégiai feladatnak tartjuk. Célunk, hogy középtávon a kétciklusú képzésünkön kizárólag angol nyelven oktassunk. A vállalásunk igencsak nagy feladat, amelyhez idő, megértés és türelem szükséges. Megkezdett munkánkat segítheti az a tény, hogy 2015. március 3-án megalakítottuk a Magyar Építészképző Intézmények Fórumát abból a célból, hogy személyesen is elhivatott szakemberek alakíthassák ki a közeli jövő új szakstruktúráját. A Fórum feladatát nem intézményi, partikuláris érdekek mentén, hanem inkább konszenzussal, az építészet és a tanulni vágyó fiatalok iránt érzett felelősséggel végzi. A Fórum tagjai egyetértettek abban, hogy mind az osztatlan, mind a BSc és MSc képzés megtartandó, bizonyítható a létjogosultságuk, mivel az eltérő képzések különböző regionális, szakmai, társadalmi igényeket elégítenek ki. Bár eddigi törekvéseinket és javaslatainkat a felsőoktatásban lezajlott szaktisztítás során úgy tűnik nem vették figyelembe, de reménykedünk, hogy az építészképzésben olyan tartalmi és szervezeti reformot sikerül végigvinnünk, amely teljesíthető lesz jövőbeni hallgatóinknak, elfogadható lesz a szakma és Karunk polgárai számára, valamint támogatható lesz a Fenntartó részéről is.

Molnár Csaba DLA
Dékán

Homlokzat hőszigetelése és burkolása vékony kőporcelán lapokkal

Az építési piacon nem csupán energetikailag fejlődnek mérföldes lépésekkel a megoldások, de a korszerű, költségekkel és energiákkal gazdálkodó működő épületek esetében arra is törekcsenek a tervezők és kivitelezők, hogy ezek a modern házak minél szebb, változatosabb homlokzatokkal készüljenek el.

A hőszigetelő rendszerekkel ellátott külső falak leggyakoribb bevonatai a különböző kötőanyagú és struktúrájú vékonyvakolatok. Egyre nagyobb igény jelentkezik azonban a piacon a **homlokzati felület egyedi kialakítására**. Az egyik ilyen látványos megoldás a **vékony porcelánlapokkal burkolt hőszigetelő rendszer**.

A Mapei új hőszigetelő rendszere, a **MAPETHERM TILE-SYSTEM** erre kínál garanciális megoldást. Az eddigi, minősített MAPETHERM RENDSZEREK-et a színező vakolatok fogadására fejlesztették ki. A meglévő rendszerek továbbfejlesztésével jött létre ez az új innovatív lehetőség, ami kiválóan megfelel a kerámia burkolatok által támasztott fokozott igénybevételnek. Az új MAPETHERM TILE-SYSTEM, hálózott, simított fogadófelülete sokkal erősebb a korábbi felületeknél, hiszen jelentős súly kell elbírnia a hőszigetelő rendszernek. A fokozott igénybevételnek megfelelő alapfelületet, a **PLANITOP HDM MAXI** kétkomponensű, szálerősítéses szerkezeti vakolat szolgáltatja.

Az üvegszövet háló beágyazás az A.R. (anyagában lúgálló) üvegszállal készülő **MAPEGRID G120**-al készül, mely lúgos környezetben is magas tartósságot biztosít. Magas műgyanta tartalmának és szálerősítésének köszönhetően a **PLANITOP HDM MAXI** kikeményedve nagy tapadószilárdságú, kemény, tömör réteget alkot. A kerámia burkolat fogadásra szolgáló alapfelületi

rendszer teljessé tételéhez, a **MAPETHERM TILE-SYSTEM** dűbeleit a **MAPEGRID G120** hálón keresztül a teherviselő aljzatba rögzítve alkalmazzuk.

A **MAPETHERM TILE-SYSTEM** hőszigetelő képessége hasonló a hagyományos hőszigetelő rendszerekéhez, de további erősségei is vannak:

- különleges esztétikai megjelenés, szinte korlátlan lehetőség a befejező rétegek szín választásában;
- magas tartósság éveken keresztül;
- egyszerű beépíthetőség és karbantarthatóság.

A megfelelő alapfelület előkészítés a legfontosabb lépés a MAPETHERM TILE-SYSTEM építésekor. Különösen fontos, hogy a rendszert egy megfelelően érlelt, mechanikailag erős, sík és egységes vakolaton valósítsuk meg. A rendszer 20 méteres épületmagasságig tervezhető úgy, hogy a vékony porcelán- lapok nem lehetnek nagyobbak 50x150 cm-nél, valamint 3 és 5 mm közötti vastagságban kerülhetnek azok beépítésre. Mint minden homlokzati hőszigetelő rendszer esetében, itt is kerülni kell a túl sötét felületet. A visszaverődési érték (HBW) nagyobb legyen, mint 20%.

A **MAPETHERM TILE SYSTEM** innovatív műszaki tulajdonságai választ adnak az felmerülő igények kielégítésére:

- vékony porcelán lapok fektetése hőszigetelő rendszerre kültéri homlokzatokon
  - teljes hőszigetelő rendszer, ami megfelel a jelenlegi energetikai követelményeknek
  - különleges, egyedi esztétikai minőség
- A MAPETHERM TILE SYSTEM fontos „tartozéka” a rendszergarancia mely csak a precíz, szakértő kivitelezés mellett léphet érvénybe.

A rendszerismertetőben leírtaktól eltérő alkalmazások esetén, kérjük, vegye fel a kapcsolatot a MAPEI Kft. Műszaki osztályával, vagy nézze meg a vonatkozó Műszaki füzetet, ami letölthető a cég weblapjáról, www.mapei.hu.

Forrás: Mapei Krónika 46. szám 2015. június

Debreceni Egyetem Műszaki Kar Építészmérnöki Tanszék

2010–2015

A Karon az építészképzés az elmúlt öt év alatt vált „nagykorúvá”, egyetemi szintűvé – s talán nem túlzás azt állítani –, a többi, már nagyobb tradícióval rendelkező képzési hely méltó társává. Az Építészmérnöki Tanszék a magyar építész-képzési palettán egy eddig üres területet fed le, ugyanis teljes értékű diplomát adó képzés a Dunán innen 2010-ig nem volt. Tanszékünk szerepe az építészképzésben nem csak a keleti régióra korlátozódik, hanem túlnyúlik az országhatáron is, amit a nálunk tanuló kárpátaljai és erdélyi hallgatók ittléte is bizonyít. Célunk nem egyszerűen diplomás építészek képzése, az értelmiségi pályára való fölkészítést is szem előtt tartva képezzük hallgatóinkat, abban bízva, hogy akár az alapképzést, akár a mesterképzést végzik el, itthon maradvá hozzá fognak járulni a régió környezetkultúrájának és általános kulturális szintjének emeléséhez.

Tanszékünkön 2010 óta folyik mesterképzés. Ezzel vált véglegessé az ún. bolognai rendszer, a kétféle képzés, a BSc és a ráépülő MSc. Ez tette szükségessé azt, hogy bizonyos kereteken belül a BSc képzést is megreformáljuk, a tananyagot korszerűsítsük, a ma igényeihez igazítsuk, de úgy, hogy az továbbra is a „klasszikus” építészeti ismeretek közé legyen beágyazva. Olyan „klasszikus” építészképzés mellett döntöttünk, mely a végzősöket az építészet művészi és mérnöki-technikai oldalára egyaránt fölkészíti.

Az átalakítás főbb területei: strukturális átalakítás, tantervreform, az oktatói kar megerősítése, a hallgatók aktivitásának növelése, a külföldi kapcsolatok erősítése.

1. Szervezeti átalakítás

Úgy gondoltuk, hogy egy jó iskolának nem elegendő a jó tananyag és az erős tanári gárda, hanem az oktatás struktúráján is változtatni kell. Ezért vezettük be az ún. műtermi rendszert. A hallgatók így már az első naptól kezdve az évfolyamon belül egy kisebb közösség részeivé is válnak. Ezekben a kis létszámú műtermekben (10–15 fő) folytatják tanulmányaikat egészen a diplomáig. Minden műteremhez „saját” építészeti tervezés, szabadkézi rajz és épületszerkezettan tanár tartozik, a többi tárgyat a hallgatók együtt hallgatják. Ez a rendszer egy sokkal intenzívebb tanár–diák viszonyt tesz lehetővé, és a hallgatókból közösséget kovácsol.

2. Tantervreform

BSc

Mivel az építészet a technikai és a művészeti diszciplínák határán helyezkedik el, ezért fontosnak tartottuk, hogy ez az oktatott tantárgyak arányában is érzékelhetővé váljon. Az átalakítás során tanszékünk a műszaki tárgyak mellett fel-emelte a szabadkézi rajz, az építészettörténeti és művészettörténeti órák számát. Hallgatóink a műszaki tárgyak alapozásaként technikátörténetet, a művészettörténet alapozására szánt vallástörténetet és esztétikát is tanulnak. Ennek természetes

folyománya, hogy a tervezésnek, melyben az összes tudásnak integrálódni kell, az addiginál jóval nagyobb óraszámot adtunk. Hallgatóink további választható tárgyakkal, mint pl. népi építészettel, tipográfia, színdinamika bővíthetik ismereteiket.

MSc

A Tervező építészmérnöki mesterszak a tervező építész számára szükséges elméleti–szakmai ismereteken kívül olyan ismeretekkel bocsátja útjára hallgatóit, hogy megfelelő szintű nyelvtudással és kommunikációs készséggel akár a tervezésben akár egy doktori iskolában helyt tudjanak állni. Ezt előkészítendő a diákok hallgatnak a szokásos építészeti tárgyak mellett nagy óraszámú építészeti elméletet, esztétikát, vallástörténetet, művészettörténetet, valamint szociológiát és kultúraközi kommunikációt illetve magyar kultúrtörténetet. Szükségesnek tartjuk, hogy más, az építészethez szorosan kapcsolódó területekre is betekintést nyerjenek, ezért környezettervezést, belső terek művészetét, urbanisztikát és szerkezettervezést, építési jogot is hallgatnak. Az MSc-re a BSc után újabb felvételi vizsgával lehet bejutni. A létszámot 15 főre korlátoztuk, hogy az oktatás még hatékonyabb legyen.

3. Oktatóink

Az oktatáshoz nem elegendő a korszerű tananyag, megfelelő fizikai háttér, az oktatást elsősorban a tanári kar hitelesíti. Mostanra állt föl egy olyan tanári kar, ahol mindenki ismert a szakmában mind a főállású, mind a meghívott előadók között. Oktatóink egy része már DLA fokozattal érkezett a tanszékre: Puhl Antal, Ferencz Marcel, Csanády Gábor, Kovács Péter. Négy oktatónk ebben az időszakban szerzett doktori fokozatot: Falvai Balázs, Szentirmai Tamás, Török Dávid építész, Huszthy Edit képzőművész. Dolgozatának védelme előtt áll Zombor Gábor építész és Boros Miklós szobrász. Kállay Ferenc és Kántor Anita építész, Bogdándy Béla statika tanárunk most fejezi be a doktoriskolát.

Külső meghívott oktatóink is a szakmájuk ismert és elismert

képviselői: dr. Meggyesi Tamás professzor emeritus, Andor Anikó, kert- és tájtervező címzetes egyetemi tanár, Bán Ferenc DLA Kossuth-díjas építész, Sugár Péter DLA és Keller Ferenc építész, dr. Bujalos István filozófus, dr. Kelemen István esztéta, dr. Forisek Péter történész, dr. Fónai Mihály szociológus, dr. Csécsy Andrea jogász, dr. Szalai András építész, művészettörténész, Schinagel Gábor Munkácsy díjas belső-építész, dr. Liska András okl. építőmérnök, Nacsinák Gergely vallástörténész, és még sorolhatnám a szintén már ismert fiatalabb generációt, dr. Halmos Balázs és dr. Maróty Katalin építésztörténészeket, valamint Gajdos Csabát, aki népi építész, Fekete Bálintot, aki statikát, Batári Attilát, aki tervezést, Fejes-Tóth Istvánt, aki műszaki informatikát, Higi Balázst és Dömötör Álmost, akik épületszerkeztant tanítanak.

4. Aktivitás

A magas színvonal biztosításához oktatóinknak és hallgatóinknak is folyamatosan tájékozódni kell a világban mind a szakma, mind pedig a társtudományok és a társművészetek területén. Ezt a lehetőséget az Árkádia konferenciákkal hoztuk be a Karra. Konferenciánk interdiszciplináris. Az előadók szakterületük ismert magyar és határon túli előadói, akadémikusai, valamint tanszékünk oktatói, akik az olyan határterületeket érintő konferenciákon fejtették ki elképzeléseiket, mint a „Bábel vagy Árkádia”, „Utópia és ukrónia”, „Mimézis és/vagy poézis”, „Klasszikus és modern”. A most következő konferencia hívószava: „Tér és idő”

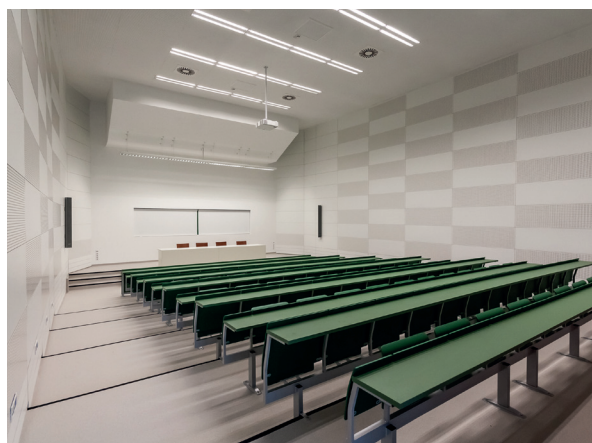
A konferenciák mellett az ún. „Hétfő esték”-en kívántuk hallgatóink látókörét tágítani, ahová előadóként meghívtuk többek között Kovács Attila Kossuth díjas látványtervezőt, Anda Emília nemzetközileg ismert designert, eFZámbó István képzőművészt, FeLugossy László képzőművészt, régészeket, műemlékvédelmi szakembereket, építészeket. Minden második hétfőn filmklubot tartunk a tanszék szervezésében. Ezek a sorozatok mindig tematikusak, mint például a „Róma”, „Festők a vásznon”, „A botrány esztétikája” vagy például a „Fellini”. A filmeket dr. Kelemen István filozófus-esztéta értő elemzése kíséri.

Hallgatóinkat ösztönözzük *TDK dolgozatok* készítésére. Az utóbbi öt évben két hallgatónk OTDK-n szerzett I. helyet és többüket dicsérettel illették.

Egyre több hallgatónk vesz részt országos és nemzetközi *hallgatói pályázaton*, sikeresen. Ezt mutatja az elért öt első helyezés. Hallgatói tervpályázat során valósult meg Debrecen Város Holocaust emlékműve (tervező: Nagy Mariann MSc II. évfolyam)

Tervező:
Puhl Antal,
Dajka Péter

Fotók: Skrabák
Zoltán

Hallgatóinknak a városban több kiállítást szerveztünk. 2012-ben a MÓDEM adott helyet a „Pont-vonal-folt” szabadkézi rajzi kiállításnak. 2013-ban a debreceni Múterem galériában mutatták be terveiket „Fal mentén” címmel. Ebben az évben Sárospatakon az Új Bástya kiállító teremben láthatták a sárospatakiak a mesterképzős hallgatók által a városukba tervezett épületeket. Ebben az évben a FUGA-ban lesz a Tanszék bemutatkozása. Hallgatóinknak minden évben meghirdet a Tanszék egy fotópályázatot egy előre megadott témában. A nyertes képekből utána kiállítást rendezünk. A zsűri elnöke mindig Bujnovszky Tamás fotóművész, aki minden alkalommal elismerően szól diákjaink fotóiról.

5. Nemzetközi kapcsolatok

2010. óta a legkiválóbb hallgatóinkat – szponzoroknak köszönhetően – külföldi tanulmányutakra visszük. Eddig Firenzében, Rómában, Észak-Olaszországban és Athénban voltak hallgatóink dr. Szalai András művészettörténész szakértő kíséretével. Hallgatóinkat ösztönözzük, hogy egyelőre is ismerkedjenek más országok oktatásával és építészetével. Örömmel tölt el minket, hogy egyre több hallgatónk megy Erasmus ösztöndíjjal tanulni Rómától Berlinig, Béctől Wismarig, La Vallettától Tokióig számos városban. Nemzetközi workshopok szervezésével is igyekszünk hallgatóinkkal a nemzetközi szintre kilépni. 2010-ben kiváló cseh építészek vezettek hallgatóink számára workshopot, ahol Debrecen belvárosának építészeti problémáival foglalkoztak, miközben Jan Stempel, Aleš Burian, Jan Schindler és Jaroslav Wertig bemutatták saját építészetüket. 2012-ben Tanszékünk vállalta a FOIBOS cseh könyvkiadó által szervezett nemzetközi hallgatói pályázat utáni workshop megrendezését, ahol hallgatóink mellett cseh, szlovák, szlovén és lengyel hallgatók vettek részt tanáraikkal. A FOIBOS további pályázatai során nyertes hallgatóink csehországi és lengyelországi workshopon vettek részt. A Hellowood pályázat nyerteseiként négy hallgatónk tölthetett egy hetet finnországi alkotótáborban. Az építészet gyakorlásában fontosnak tartjuk a környezet és embertársaink iránti alázatot. Az erre való nevelést segíti, amikor hallgatóink „társadalmi munkában” a még meglévő értékek felmérésében vesznek részt. Hallgatóink Erdélyben Kántor Anita tanárnő vezetésével borospincéket mértek fel, Szentirami Tamás és Kállay Ferenc tanárokkal pedig Hosszúpályiban mérték föl a helyi értékeit. Idén hallgatóink egy része egy erdélyi falu értékeit fogja felmérni.

Ha röviden össze kellene foglalni, hogy mit gondolunk az utolsó öt évről, akkor azt kell mondjuk, hogy a műtermi oktatás intenzívebbé tette a hallgató-oktató kapcsolatot, s a tanszéken is olyan tanári kar állt fel, akik bár különböző végzettséggel rendelkeznek (építész, képzőművész, szobrász, építőmérnök, s a történész Tóth-Szél Anita, aki a titkárságvezetőnk), egymást megértik, tisztelik. Nem csak a Kar, de Debrecen városa is egyre jobban becsüli és értékeli az építészképzést. Kapcsolatunk a várossal, az új főépítész, China Tibor révén egyre intenzívebb. Jó Debrecenben tanítani, és reméljük, hogy hallgatóinknak is jó Debrecenben, az Építészmérnöki Tanszéken tanulni.

Prof. Puhl Antal DLA habil
Tanszékvezető, okl. építész, okl. esztéta

MOME – Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Építészeti Intézet

A Magyar Iparművészeti Főiskola, amikor még villamos járt a Zugligeti úton

Pogány Frigyes, Jánossy György, Jurcsik Károly, Makovecz Imre, Rubik Ernő, Borz Kovács Sándor (a teljesség igénye nélkül).

A nagy nevek lendületbe hozták a Főiskolát, aztán jöttek a hallgatók, akik újabb lendületet adtak az „Iparnak”: Reimholz Péter, Ferencz István, Csomay Zsófia, Gereben Gábor (a teljesség igénye nélkül!).

A „Magyar Iparművészeti Egyetem”, amikor már nem járt villamos a Zugligeti úton,

és még nem jelent meg az Y, Z, ... generáció. Csomay Zsófia, Ferencz István és Reimholz Péter hallgatóból tanár lett. Ők lettek a „nagy nevek”...

Göde András, Nagy Tamás, Reimholz Péter

Aztán csatlakozott Janáky is.

ifj. Janáky István

Közben a Magyar Iparművészeti Főiskolából MOME lett.

Közben befutott a Bolognai rendszer is, amelyet nem az építészet tanítására találtak ki. A kétlépcsős szisztéma (BA + MA) ellentmondásait föloldottuk, furcsaságait pedig előnyünkre fordítottuk.

A kényszerűségből létrehozott Mester-képzést (MA) a MOME építészoktatás zászlóshajójává tettük. (A „Tanári Kar”: Göde András, Marián Balázs, Turányi Gábor, Vámos Dominika)

A projekt alapú tanításra, a team-munkára, a folyamatra-folytonosságra helyeztük a hangsúlyt.

A szakmai tudás és a mesterségbeli jártasság mezejére olyan égető témákon keresztül vezettük rá növendégeinket, mint a szolidaris építészet, a fogyatékos, a folytonosság tágas területei.

Ezzel a megközelítéssel az építész szerepkörének radikális változására is felhívtuk a figyelmet.

Mangalicatartás Kisvejkén

www.epiteszforum.hu/hogyan-tanitsunk-epiteszetet-valsag-idejen

Ugyanakkor alapképzésünk diákjait versenyhelyzetbe hoztuk, mivel mesterképzésünk kapuját a teljes magyar mezőny előtt kitértük. (Debrecen, Ybl, Pécs, Sopron.) A különböző tudással érkező fiatal emberek ösztönzik és segítik egymást a Mesterképzés két esztendeje alatt.

Ugyanúgy a MOME Doktori Iskolájának építész DLA-képzésében is tágas spektrumból merítünk, a Műegyetemtől a Corvinuson

és a kolozsvári egyetemen át saját hallgatóinkig.

A kötetlen képzési forma jóvoltából aktuális témákat kutatók, az urbanisztikától a gyerekek építészeti neveléséig.

Ételképek a MOME Doktori Iskoláról: Moravánszky Ákos, Veres Bálint és a hallgatók
www.dla.mome.hu

Ványolós Endre
www.dla.mome.hu/vanyolos-endre-epitomuvesz-doktori-vedese/

Cseh András
www.dla.mome.hu/cseh-andras-epitomuvesz-doktori-vedese/

MOME, most

Itt van az Y, Z, ... generáció, itt van a digitális forradalom (a nyakunkon?), itt van a... Itt van Juhász Ákos, aki tizenhárom év angliai építészkedés és tanítás után érkezett, és aki a 2014-es Hellowood projekttel robbant be a magyar építészeti

közéletbe:

www.epiteszforum.hu/uj-epiteszet-epiteni-hello-wood-2014

Tanítási elképzeléseiről az Építész-fórumon beszél: www.epiteszforum.hu/juhasz-akos-viziok-a-mome-epiteszkepzeserol

Juhász Ákos legfrissebb gondolatai a MOME építészeti oktatásáról: „MOME idő: Alig fél nappal a diploma kiállítás megnyitóját követően (Ponton galéria), a BA felvételi közben, az MA felvételi küszöbén épp a MOME campus fejlesztésének programján dolgozunk. Egy héten belül megfordul velünk a világ. Újragombolunk mindent és igyekszünk mindenféle kereten kívül gondolkodni. Progresszíven, korszerűen és interdiszciplinárisan – ha ugyan ezt a szót lehet még büntetlenül használni egyáltalán. Lázasan dolgozunk Közép-Európa legkorszerűbb innovációs központján, ahol valami soha-nem-volt nagyszerű lehetőség válhat valóra. Ebben a forgószélben időnként sikerül megkapaszkodni egy-egy szelcsendes pillanatban, ahonnan előre is, hátra is tisztán látunk, mint mikor a cirkuszi lovárnő leugrik a galoppozó paripáról és a nézőtér megszűnik pörögni. Ilyen pillanat volt, mikor a meghívásomra nálunk vendégeskedő Juha Leiviska a zsűfólásig megtelt MOME Auditóriumban kijózanító hitelességgel – szavai közt perces szünetekkel – beszélt arról, mi is szerinte az építészet feladata: ...olyan tereket létrehozni, ahol az ember szeretne tovább maradni még...

Ennél őszintébb, szerényebb és igazabb meghatározást még nem hallottam szakmai küldetésünkről és bevallom, egy pillanatra első-

gyelltem magam. A nagy robotban mintha elhagytunk volna valamit, ami nélkül az egésznek vajmi kevés értelme van: a saját időnkét. Ez az, amit az Y és Z generációk egy más fordulatszámon ismernek és ami a generációk közti szemléleti elcsúszás alapja lehet. Értelmezhető-e egyáltalán a 79 éves Leiviska látásmódja valaki számára, aki egy előadás alatt szinkronban folytat közösségével kritikai diskurzust a tenyerén keresztül, ugyanakkor összpontosító képessége 20 percnél aligha terjed tovább? Milyen inspirációt jelent ma Budapesten azt látni, hogyan találja meg arányait egy luteránus templombelsőben az új orgona? Képes-e lelassulni erre a fordulatszáma valaki, aki a generatív formaalkotás vonzáskörében pörög? Megfordítom: képes-e az X előtti generáció (a múlt században születettek) adekvát és értelmezhető példát mutatni a most felvételizőknek és számunkra érthető nyelven kommunikálni? Van-e itt valóságos szemléletbeli különbség, vagy csupán a sebesség és mélység aránya más?”

Tágabb kitekintés

A jelenleg forrongó építészeti oktatásról, a közvélemény szemléletformálásáról, a gyerekek építészeti kultúrájáról – az Építész Kamarával egyeztetve – nemrég a következő javaslatokat tettem az MMA Oktatási Bizottságának:

Az építészet és a művészeti nevelés összefüggése

Részlet Tatai Erzsébet – Tatai Mária: Környezetkultúra című kiadványából (1991!)

Az építész szakma már régebben felismerte, hogy égető szüksége lenne olyan közösségre, mely ért az építészet nyelvén. Mostanában ismerjük fel azt, hogy a közösségnek nem csak értenie, de alapfokon beszélnie is kellene ezt a nyelvet. A nyelv tanítását a gyerekeknél kell kezdeni.

Közhely, hogy az óvodában nincs baj, az óvodások még ügyesek és kreatívak. Aztán az iskolában elromlik valami. Meg kellene javítani! Be kellene csalogatni az iskolákba azokat a talpraesett fiatal építészeket, akik a gyerekekkel építészeti nyelven beszélnek. Egyre többen vannak, de még kevesen. Lelkesedésből csinálják, de figyelni kell arra, hogy lelkesek is maradjanak. Vagyis jobban meg kell becsülni a munkájukat.

Közoktatás

Cseh András és Vass-Eisen Áron finnországi workshopja. Fotó: Erno Raitanen

A Magyar Építész Kamara állásfoglalása szerint: „A vizuális és művészeti képzéseket meg kell erősíteni óvodától a középiskoláig. Vissza kell állítani a készség tantárgyak és a tantárgyakat oktató pedagógusok elismerését, presztízsét.”

Felsőoktatás

Az utóbbi évtizedekben megnőtt az építészkolák száma. Az építészképzés öröndetesen decentralizálttá alakult. Az oktatás sokszínűsége és változatossága kezd csírázni. A regionális helyzetekben rejlő lehetőségeket azonban jobban ki kellene használni.

Természetesen megnőtt a diplomás építészek száma is. Sokan ezt főlegül túlképzésnek tartják. Ám az építész szerepkör rohamos változásával az élet sok területén szükség lesz ránk. Például a gyerekek között...

Turányi Gábor DLA, egyetemi professzor

Nyugat-magyarországi Egyetem Simonyi Károly Kar Alkalmazott Művészeti Intézet

Építőművészet BA és Építőművész MA szakok

Előzmények

A Nyugat-magyarországi Egyetem Simonyi Károly Karán 1994-ben került meghirdetésre és indításra *belsőépítés szak*. A szak a Magyar Iparművészeti Egyetem építész képzésének előzményeire épült, minisztériumi jóváhagyással, a szakindítási engedélyt 1997-ben kapta meg az intézmény építész, egyetemi szintű, ötéves képzésre, *belsőépítés szakirányon*. A végzettség megnevezése *okleveles építész tervező művész* volt, a képzést az Alkalmazott Művészeti Intézet gondozta.

Az építőművészeti képzés módszerbeli sajátosságai

A művészeti típusú képzésekben a tehetséggondozást és a mesterképzésre való felkészítést egyrészt a kétlépcsős felvételi alkalmassági vizsgák, másrészt az alkotói készségfejlesztő stúdiumok – a művészeti- és tervezési tantárgyak –, a kis létszámú, legfeljebb 6-8 fős hallgatói tancsoportok, valamint a hagyományos és jól bevált *mester-tanítvány* kapcsolat több évszázados hatékony módszere biztosítja. Sajátossága az egyéni felkészítés, az egyéni konzultáció módszere, amely egyben a művészeti képzés lényege. Ennek elérését szolgálja a képzés tantárgyi struktúrája is, amelyben biztosított az építészeti alkotó munkához szükséges műszaki ismeretek elsajátítása, a tér- és környezetalakítás magas szintű gyakorlásához szükséges tudás megszerzése és a szemléletformáló társtudományokban (filozófia, művészettörténet, társadalomtudományok) való elmélyülés lehetősége.

ÉPÍTŐMŰVÉSZET BA SZAK

A szak indítása, céljai

A Bolognai Nyilatkozat elfogadását követően átszerveződé hazai felsőoktatási rendszerhez kapcsolódva, a Nyugat-magyarországi Egyetem 2006-ban nyújtotta be az *Építőművészet egyetemi alapképzési szak (BA)* indítási kérelmét. A MAB által akkreditált képzés a 2007/2008-as tanévben indult el a Simonyi Károly Karon belül, az Alkalmazott Művészeti Intézetben, a végzettség megnevezése *építőművész*. Mivel a művészeti módszerű építész képzés sajátos küldetése, hogy szemléletben képviselje az építészeti művészeti- és műszaki aspektusainak egységét, segítse az ehhez szükséges műveltségnek és ismereteknek az elsajátítását – az egyetemi alapképzés legfontosabb céljának nem a szakirányú „specialisták” képzését tekintjük, hanem azt, hogy az itt megszerzett tudás biztos alapul szolgáljon az egyéni, vagy a szervezett mesterszintű továbbtanuláshoz, ismeretbővítéshez. Továbbá azt, hogy az innen kikerülők a képzettségük és képességük révén építész stúdiók, vállalkozások, vagy hatóságok munkatársaiként, az épített- és tárgyi környezet alakításában, menedzselésében részfeladatokat tudjanak ellátni, illetve építési engedélyhez nem kötött területeken önállóan is tevékenykedhessenek.

A szak felvételi- és diplomavédési adatai

A jelentkezők személyiségét és képességeit több szempontból is megmérő sikeres felvételi eljárás alapján, az elmúlt években átlag 15 fő kezdte meg tanulmányait a BA1 évfolyamon. A felvételi túljelentkezés több, mint 3,5-szörös volt. Az alapképzés befejezésével pedig átlag 12 fő szerzett *építőművész BA* diplomát.

Itt kell megemlíteni – ami egyben az Alkalmazott Művészeti Intézet mindhárom szakát érinti –, hogy három éve sikeresen folyik az *ae – AMI előkészítő*, megújult szakmai programmal. A tudatos, intézetben belüli felkészítés eredményessége az elmúlt felvételi eljárásokban is mérhető volt.

A szak helyzete, eredményei

A 2011-es évben a szak két meghatározó professzora (Csíkszentmihályi Péter és Mátrai Péter) egy időben ment el nyugdíjba. Jelenleg két egyetemi docens (Márkus Gábor és U. Nagy Gábor), két egyetemi adjunktus (Király Rita Rebeka, valamint Herczeg Tamás) és egy tudományos főtanácsadó (Hadas László) alkotják az Építész Tanszékét. Stabil és szakmailag is kiváló a szakon folyó képzéshez kapcsolódó külsős óraadói kör (Csíkszentmihályi Péter, Arnóth Ádám, Fekete Zoltán, Józsa Dávid, Lipák Gábor, Nagy György, Páhi András), amelynek korosztályi összetétele is harmonikusnak tekinthető.

Elméleti képzésünk építész tanár személyisége Wesselényi-Garay Andor – az Alapképző és Elméleti Tanszék docense –, jelenléte építész képzésünkben meghatározó. Hallgatóink az elmúlt években is sikeresen vettek részt több országos és nemzetközi kiállításon, pályázaton és egyéb megméretésen. A Múcsarnokban első alkalommal megrendezett

I. *Építészeti Nemzeti Szalon* kiállításon az AMI építészhallgatói közül négyen (Ács Anna, Varga Panna, Sághegyi Éva és Vermes Erika) is kiállítottak. A legutóbbi *Velencei Építészeti Biennálé 2014* nemzetközi mustrán is szerepeltek hallgatóink az Őrségben felépített Kilátójukkal. Felsőbb éves hallgatóink idén harmadik alkalommal rendezték meg az újonnan felvettek nyárvégi *Ami-Hang-Szer* nevű tábort Orfaluban – mindhárom művészeti szakot bevonva.

A szak sajátosságai, nehézségei

Elválaszthatatlan egymástól a gazdasági–pénzügyi feltételek drámai romlása és az alkalmazott művészeti képzések személyi feltételeinek ellehetetlenülése. A Kar vezetése és az Intézet között kialakult kooperatív együttműködés is csak részben tudja a körülményeket kezelni. Eredménynek tekintjük, hogy az egyre nehezedő feltételek és a megnőtt hallgató létszám mellett is sikerült a szak oktatási feladatait teljesíteni, a korábbi szakmai minőséget megőrizni.

A képzés jellegéből adódóan az oktatók többsége saját tevékenységében aktív, elismert alkotó személyiség – ez a legfőbb feltétel, ami a művészeti típusú képzésben egy mestert hitelesít –, így többségük nem soproni, hanem ún. *utazó tanár*. Az óraadó tanárok száma intézeti szinten kb. kétszerese a státuszban lévőknek, jórésük szintén utazó.

Ez az egyébként korszerű és a továbbiakban is kívánatos arány nagyfokú rugalmasságot biztosít, de gazdaságos is. Ugyanakkor lehetőséget ad arra, hogy a lehető leggyorsabban tudjon a képzés a külvilág kihívásaira reagálni. Ennek viszont csak egy stabil létszámú, a szakma követelményeinek megfelelő, állandó tanári gárda lehet az alapja. Ez van jelenleg leginkább veszélyben.

A szak személyi feltételei

Az oktatók kredit leterheltsége nagyobb, mint lehetne. Az óraadó tanárok akkreditációs beszámítása éppen a kényeszerű, többirányú elkötelezettségük miatt nem lehetséges. Itt kell megemlíteni, hogy hosszabb távon segítség lesz, hogy 2013-tól a szak két (Gábor Erika, Halácsi Katalin) állami ösztöndíjas doktorandusszal gyarapodott. Lépéseket kell tenni a szak státuszfejlesztésében – legalább egy egyetemi tanári és egy egyetemi docensi előmenetel szükséges a közeljövőben.

A szak tárgyi, dologi feltételei

A képzés tárgyi feltételei jók, a Deák téri épület a helyiségek optimális kihasználásával tudja biztosítani a megnövekedett hallgatói létszám elhelyezését. A dologi feltételek, mint a műhelyhasználat, a nyomtatások, a dokumentálások anyagköltségének teljes mértékben a hallgatókra terhelése, a szakmai jellegű tanulmányutak lehetőségének szinte teljes elmaradása, a számítógépes és a szoftver háttér gyorsuló fejlődésének követhetlensége a képzés színvonalának és ezzel hosszabb távon a szakra jelentkezők számának csökkenéséhez vezethet.

A szak hallgatói véleményezése

A művészeti módszerű képzések sajátosságából adódóan, a tanárok és diákok közötti intenzív mester–tanítvány kapcsolat, továbbá a nagyszámú tervezési stúdium gyakorlatának természetes velejárója az oktatás hatékonyságának folyamatos „visszajelzése”. Ez egyben lehetőséget is ad a viszonylag gyors beavatkozásra, ha szükséges, a korrekciókra. A hallgatói vélemények igazolják a művészeti típusú képzésben meghatározó személyiségközpontú pedagógia hatékonyságát, kreativitást ösztönző sajátosságát. Összességében a képzést jó színvonalúnak értékelték.

A szak oktatói tapasztalatai, tervei

Az alapképzésben diplomázók körében – az alkotókészség, egyéni látásmód, kreativitás, a műszaki ismeretekben megmutató gyengeségekkel együtt is – felismerhető kétféle irányultság. Egy részükben inkább a nagyobb, építészeti összefüggések iránti, míg másik részükben a tárgy-közeli affinitás ismerhető fel. Az építész szakma előtt álló kihívásoknak való folyamatos megfelelés, az itt megszerzhető tudás versenyképességének megteremtése a biztosíték, hogy a folyamatosan romló demográfiai helyzetben ne csökkenjen a képzés iránti kereslet. Tudatosan építjük azokat a stúdiókat, amelyekben az építész és a társ-szakmák legjobb képviselőit, személyiségeit és műveit tudják hallgatóink közvetlenül is megismerni. Oktatásszervezési feladatainkhoz kell sorolni még a szakirányú tudástár és az egyetemi stúdiók hatékony dokumentálására tett erőfeszítéseinket.

ÉPÍTŐMŰVÉSZ MA SZAK

A szak indítása, célja

A 2009-ben benyújtott és akkreditált *Építőművész egyetemi mesterképzési szak (MA)* a 2010/2011-es tanévben indult el az Alkalmazott Művészeti Intézetben, egyenes folytatásaként az első, bolognai-rendszerben végzett BA-s képzésnek. Az végzettség megnevezése *okleveles építőművész*.

A mesterszintű építőművész képzés célja olyan szakemberek képzése, akik képesek a környezetalakítás, a legtágabban értelmezett építészeti bármely területén a kor és a társadalom mindenkori állapotát kifejező, művészi igényű építészeti alkotások létrehozására.

A szak felvételi- és diplomavédési adatai

A művészeti típusú építész képzés mesterszakára a jelentkezők az alapképzés során készült munkáik – portfólió –, illetve az ott elsajátítottak bemutatásával tehetnek sikeres felvételit. A szakra jelentkezők közül átlag 6–7 fő kezdhet meg tanulmányait az MA1 évfolyamon. A felvételi túljelentkezés közel 2,5-szeres volt. Az államilag finanszírozott helyek száma 20 volt az Intézet három művészeti szakán. A mesterképzés befejezésével az elmúlt években átlag 5 fő szerzett *okleveles építőművész* mesterdiplomát.

A szak helyzete, eredményei

Az Építőművészet BA szaknál részletesen leírtak érvényesek itt is. Az Alkalmazott Művészeti Intézetben nem is lehet élesen szétválasztani a kétszintű képzést, hiszen teljes mértékben egymásra épülően kezeljük, ugyanazokkal a tanárokkal és óraadókkal. A mesterképzés sajátosságát az alapképzésben elsajátított készségeknek, ismereteknek a korábbinál önállóbb – egyéni-, illetve csoportmunkában történő – továbbépítése jellemzi, az építészeti-, építőművészeti alkotó munkában szükséges szintetizáló készségek elsajátításával, az alkotó munka „társadalmisítása” eszközeivel. A felsőbb éves hallgatóink által szervezett *Ami-Hang-Szer* táborát már említettük, de itt kell kiemelni a *WorkShopron* hallgatói csoportot és azon belül *Herkli Máttyás Barnabás* volt építészhallgatónkot, akik az elmúlt négy évben, szinte a semmiből teremtették meg Sopron építészeti közéletét az *Építészinvázió* sorozattal.

A szak sajátosságai, személyi- és tárgyi feltételei

Az Építőművészet BA szaknál részletesen kifejtett általános jelenségeket, nehézségeket, továbbá a személyi, a tárgyi

széphazamlesz.hu

RÖVIDEN KÜLDETÉSÜNKRŐL:

Létrehozni egy minőségi, építészeti referencia-adatbázist, mely segít a megfelelő tervező kiválasztásában és ösztönzi a magas színvonalú tervezői munka elterjedését.

Lehetőséget biztosítunk mérnököknek, irodáknak, építési vállalkozóknak, hogy terveiket, szolgáltatásaikat igényekre szabott környezetben hirdethessék.

A tervezői szolgáltatást, mérnököt keresők pedig választási lehetőséghez jutnak, hiszen egy helyen és azonos formában láthatják a terveket és feltöltött bemutatkozások közül választhatják ki a számukra legszimpatikusabb szakembert.

Hirdessen ingyen: www.szephazamlesz.hu

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

és a dologi feltételek bemutatását nem ismétljük meg, hiszen ugyanazok a megállapítások érvényesek a mesterszak esetében is. Amit itt fontos kiemelni, hogy számos – ma még nem kihasznált – lehetőséget látunk a Kar műszaki-, anyagtudományi intézeteivel és elsősorban az új Tanüzemmel való szorosabb együttműködésre a mesterszintű képzésben és különösen a diplomamunkák készítése során. Ezek megvalósításában a kar vezetésének támogatását is okkal remélhetjük.

A szak hallgatói véleményezése

A BA szak leírásánál már kifejtettük, hogy művészeti módszerű képzések sajátosságából adódóan, az intenzív mestertanítvány kapcsolat, továbbá a nagy óraszámú tervezési stúdium gyakorlata a biztosítéka az oktatás hatékonyságának. A mesterképzésben diplomát szerzők által kitöltött kérdőív alapján ugyanaz a megállapítás tehető – vagyis a hallgatói vélemények igazolják a művészeti típusú képzésben meghatározó személyiségközpontú pedagógia hatékonyságát, a kreativitást ösztönző sajátosságát. A képzést összességében jó színvonalúnak értékelték.

A szak oktatói tapasztalatai, tervei

Elmondható, hogy a szak mintatanterve időtállóan, ugyanakkor kellően rugalmasnak bizonyult, a kötelező és a kötelezően választható tárgyak struktúrája jó. Az elmúlt három tanévtől kezdve kiemelt hangsúlyt kaptak az önálló alkotó munkához nélkülözhetetlen elméleti ismeretek, az *Innováció – építészet és az Építészeti elemzés* című tantárgyak keretében megismerhető aktuális, kortárs alkotói példák, módszerek. Azok az eseti – egy-egy alkalomra meghívott –

előadók, akik minden szemeszterben más, egyedi tematikára szervezve jönnek Sopronba, olyan élményszerű tapasztalatokat adnak a hallgatóknak, amit máshol nincs módjukban elérni. A kurzusok sikerét bizonyítja, hogy a többi szakról is rendszeres látogatói vannak az előadásoknak, a megszerzhető kreditektől függetlenül.

Az építészeti szakma előtt álló kihívásoknak való megfelelés, az itt megszerzhető tudás többirányú versenyképességének megteremtése elengedhetetlen ahhoz, hogy a demográfiai folyamatok ellenére ne csökkenjen a képzés iránti kereslet. Ebből és a fentebb kifejtett oktatói tapasztalatokból, felismerésből indítva, az elmúlt évben kezdeményezésünkre a Nyugat-magyarországi Egyetem sikerrel akkreditáltatta a *Belsőépítész-környezettervező művész egyetemi mesterképzési szak* indítását. Az új mesterszintű képzést a 2014/2015 tanévben elindítottuk, a tapasztalatokról majd az első néhány tanév után lesz időszerű beszámolni. Ugyanakkor aggasztó, hogy a képzés a közelmúltban megjelent Kormányrendeletből „kifelejtődött”.

Összefoglalva

A Nyugat-magyarországi Egyetem Simonyi Károly Karán, az Alkalmazott Művészeti Intézetben folyó építőművészeti képzések az elmúlt húsz évben igazolták létjogosultságukat. A bemutatott tendenciákat követve, és a további tervek megvalósítása jó eséllyel továbbfejleszthetők.

U. Nagy Gábor
tanszékvezető,
egyetemi docens

„AZ ANYAG TERMÉSZETE”

Pályázat ÉPÍTÉSZEK és ÉPÍTÉSZHALLGATÓK számára

Equitone szálcement homlokzatok alkalmazására

Benyújtási határidő:
2015. október 31.

www.equitone.hu

PÁLYÁZATOK ÉS DÍJAK

Építészek:
bármilyen funkciójú tervezése, kivitelezés alatt álló vagy kész, új építésű, vagy felújított épülete
800 000 forint
összdíjazásért

Építészhallgatók:
bármilyen munkája
300 000 Ft összdíjazásért.

JELIGE:
„A fantázia természete”

A LINEA lapokkal megvalósított érdekes, rendhagyó, nem feltétlenül építészeti témájú, tervezett vagy kivitelezett alkotások, installáció díjazására.

ÉPÍTÉSZ PÁLYÁZAT ZSÚRIJE
Patartics Zorán,
Ybl Miklós és Pro Architectura díjas építész
Tima Zoltán,
Ybl Miklós és Pro Architectura díjas építész
Cságoly Zoltán,
okl. építészmérnök, Creaton Homlokzati üzletág

ÉPÍTÉSZHALLGATÓK PÁLYÁZATI ZSÚRIJE
Ferencz Marcel,
Ybl Miklós és Pro Architectura díjas építész
Kertész András Tibor,
Ybl Miklós és Pro Architectura díjas építész
Figeczki Péter,
építészmérnök, Creaton Homlokzati üzletág

További hasznos információk az Equitone termékekről és műszaki megoldásokról:
Cságoly Zoltán, okl. építészmérnök, zoltan.csagoly@creaton.hu, (30) 237 1668
Figeczki Péter, építészmérnök, peter.figeczki@creaton.hu, (30) 849 3874

A pályázatok benyújtásáról és lebonyolításáról:
Build-Communication Kft. T: (23) 611-028, info@buildmarketing.hu

A pályázatok online feltöltése:
www.equitone.hu/epiteszpanyazatok

Építészképzés a PTE Műszaki és Informatikai Karán, a Pollackon

A Műszaki és Informatikai Kart 1970-ben alapították Pollack Mihály Műszaki Főiskola néven. Jogelőd intézménye egy építőipari és gépészeti felsőfokú technikum volt. A főiskola 1995-ben integrálódott a Janus Pannonius Tudományegyetem, majd a Pécsi Tudományegyetem szervezetébe, 2004-től pedig egyetemi karként működik. 2008-ban a Boszorkány úti campus teljes felújításon esett át, az így kialakult környezet kiváló feltételeket biztosít a korszerű mérnökképzéshez. 2015-től a kar neve PTE Műszaki és Informatikai Kar. Pollack Mihály nevét immár mintegy védjegyként használjuk: Pollack.

A karon 2006 szeptemberétől a bolognai rendszerű képzésben hét műszaki alapképzési szak – építésmérnök, építőmérnök, gépésmérnök, ipari termék- és formatervező mérnök, környezetmérnök, mérnök informatikus, villamosmérnök és egy művészeti alapképzési szak, az építőművész – működik.

Az építéstudomány és építőművészet területén több mesterképzést is folytatunk: tervező-építésmérnök, szerkezettervező-építésmérnök, településtervező mérnök, szerkezet-építőmérnök, belsőépítész környezettervező művész, építőművész. E mellett mérnök informatikus mesterképzés is folyik a Pollackon.

Osztatlan formában két szakot, az építésmérnök és a mérnök tanár szakokat ajánljuk.

A Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Kara, mint a dél-dunántúli régió egyetlen műszaki felsőoktatási intézménye hivatásának tekinti az erős természet-tudományos alapokra épülő, differenciált, többszintű minőségi oktatást és tudományos képzést, a kutatást, fejlesztést és innovációt, valamint a tudományos minősítést a Pécsen művelt műszaki tudományok, köztük az építésmérnökség területén.

Regionális egyetemenként a 21. századi helyi és európai társadalom – gyors technikai, kulturális és szociális átalakulása következtében – változó szakemberigényeit kielégítő rugalmas és minőségi oktatást biztosítunk, elsődlegesen a Dél-Dunántúl számára.

Célunk, hogy olyan – a munkaerőpiac valódi igényeit szolgáló – képzéseket nyújtsunk, amelyek biztosítják a végzős hallgatóinknak választott hivatásukban a képzettségüknek megfelelő szintű elhelyezkedést és szakmai érvényesülést. A Pollack képzései során tudatosan törekszünk olyan személyiségbéli tulajdonságok fejlesztésére, amelyek a diplomát szerzett hallgatókat alkalmassá teszik az értelmiségi szerepkör elhivatott betöltésére. A kellő önismerettel, önkifejező és kapcsolatteremtő készséggel rendelkező, harmonikus, szilárd jellemű szakemberek formálása, a kritikus, nyitott gondolkodás, a kezdeményezőképeség, a toleráns, empatikus magatartás, a hivatástudat erősítése fontos része mind a hét mérnökképzésünknek.

Alapítása óta a Pollack életében fontos szerepet játszott az építészképzés. A főiskolai években jelentős számú hallgató választotta a magasépítő szakot, 1998-ban elsőként indult egyetemi szintű építészképzés vidéken éppen Pécsen. Az intézmény teljes jogú egyetemi karrá 2004-ben, az építőművészet területén indult doktori képzéssel vált. Ma a Breuer Marcell Doktori Iskola az építőművészet mellett az építésmérnökség területén is kínál képzést. Az építészeti kutatásokban törekszünk a műszaki társtudományokkal való holisztikus együttműködésre, a PTE Szentágotthai Kutatóközpontjába delegált mérnöki kutatásaink a smart technológiákra fókuszálnak.

A pécsi építészképzés megalapítói közül a legutóbbi időkig Bachman Zoltán elgondolása és irányítása szerint alakult ki az a sajátos, ugyanakkor nemzetközi trendekhez igazodó gyakorlatorientált képzés, mely méltán szerzett hírnevet valamikori

és jelenlegi hallgatói sikerei által. Az egyetemi képzés indításakor az alapítók segítségével hívtak 25 Ybl-díjas építész – Bachman, Bán, Borostyánkői, Csete, Dévényi, Farkas G., Finta, Hübner, Jankovics, Jurcsik, Kampis, Kistelegdi, Lázár, L. Szabó, Lőrincz, Makovecz, Patonai, Petró, Reischl, Szigetvári, Tóth Z., Török, Vadász, Virág – akik műhelyeikben fogadták a tanítványokat, ezzel megalapozva egy addig nem létező egyetem alapjait. Mára az alapítók generációját követik a tanítványok, sokan az egykori hallgatók közül oktatók, vezető oktatók és vezetők – nemcsak a Pollackon. A kiscsoportos, személyes konzultációval működő, mester-tanítvány viszonyal írható le a legjobban az, hogy mi jellemzi a „pollackos” építészépzést. A különböző képzésekben – építésmérnök, építőművész, osztatlan építész, belsőépítész – részt vevő hallgatók eltérő érdeklődésük, felvételi kiválasztásuk és diverzifikált képzési programjuk szerint az építészlet legkülönbözőbb területein érvényesülnek, képességeik összemérhetőek, ugyanakkor alkotói attitűdjük más és más.

Különös gondot fordítunk a tehetséggondozásra, a hallgatói életpálya modell alakítására. Profesionális életútjuk során szakmai felkészültségük folyamatos fejlesztéséhez megfelelő képzési kínálatot nyújtunk. A hallgatók lehetőséget kapnak hazai és nemzetközi pályázatokon és ösztöndíjakon való részvételre. Az elmúlt években számos sikert értek el szakmai, tudományos és művészeti területen is. Jelentős az oktatók tudományos tevékenysége és a különböző szintű képzésben részt vevő hallgatók feladatai közötti interakció. A Cella Septichora világörökségi rekonstrukciója, a XIII. Velencei Biennálé magyar pavilonja és a milánói Expo2015 első díjas magyar pavilonja is ennek a műhelymunkának az eredménye. Az oktatói gárda kutatási eredményei, rangja, a diákok tudása, tudományos tevékenysége, a diák-tanár együttműködések, és a nemzetközi szakmai kapcsolatok terén az ország – fővároson kívüli – vezető műszaki karává kívánunk válni. Szoros kapcsolatot tartunk fenn a szakmai szervezetekkel és a gazdasági szférával, és a hangsúlyt a kölcsönös előnyök kihasználására fektetjük. Szeptemberben mind a hét alapszakunkon indítunk duális képzést is, ezzel is jelezve, fontosnak tartjuk a szakmai és ipari partnerek bekapcsolását képzéseinkbe. Feladatunknak tekintjük nemzetközi kapcsolatainak ápolását, annak érdekében, hogy oktatóink, kutatóink és hallgatóink szaktudása és nemzetközi elismertsége tovább növekedjen. Széleskörű és intenzív nemzetközi kutatási és képzési partnerségi rendszert tartunk fenn, amely révén hatékonyan integrálódunk a nemzetközi s ezen belül is kiemelten az európai felsőoktatási, illetve kutatási térbe. A Kar saját rendezésű tudományos konferenciája a Nemzetközi PhD & DLA Symposium évente kerül megrendezésre.

2013 óta angol nyelvű építészképzést is indítunk alap-, mester- és doktori szinten is. Jelenleg 12 országból érkező,

45 hallgató vesz részt a kurzusokon. Nemzetközi oktatói tapasztalatszerzés céljából, két-két kollégánk minden félévben minor képzést tart amerikai társegyetemünkön, az MSU Denver mérnök hallgatóinak.

A PTE Műszaki és Informatikai Kar háromezer hallgatójával és 50 éves tapasztalatával hazánk műszaki felsőoktatásának egyik legnagyobb, legszínesebb intézménye, a vidék mérnökképzésének fontos központja.

A képzések minőségének biztosítása érdekében a kar hangsúlyt helyez a folyamatos tartalmi és módszertani fejlesztésekre. A hallgatók választott szakukon túl idegen nyelveket sajátíthatnak el, ismereteket szerezhhetnek a minőségbiztosítás, a marketing, a menedzsment, a környezetvédelem, az informatika és a számítástechnika területéről. Az épületinformációs modellezés (BIM) egyre fontosabb az építészeti tervezésben, ezért ez az ismeret már az építész alapképzések szerves része. A karon hangsúlyos a képzés gyakorlati jellege is. Ennek része a szakok tantervébe illesztett szakmai gyakorlat, melyet a kar széles kapcsolatainak köszönhetően hazai, vagy nemzetközi cégeknél, irodáknál teljesítenek a hallgatók. Az ipar vezető szakembereivel való együttműködés kiemelkedő eseménye az évente rendszeresen megrendezett Pollack Expo, a régió legnagyobb ipari vására és mérnökszakmai fóruma 2007 óta.

A Pollack nemzetközi kapcsolatai révén hallgatóinak, oktatóinak, kutatóinak ösztöndíjakat, közös kutatások lehetőségét kínálja partner-egyetemei közreműködésével. Terveink között szerepel nemzetközi együttműködésben, Energiadesign címmel teljes és rövid ciklusú képzést indítani az energiahatékony és környezettudatos építészeti tervezés témájában.

Dr. Bachmann Bálint DLA
dékán

Építészoktatás a győri Széchenyi István Egyetemen

Építész-, Építő és Közlekedésmérnöki Kar

Győr mindig is jelentős iskolaváros volt. Egyházi és világi alapfokú, középfokú iskolái mellett a XVIII. századtól a kor igényeinek és színvonalának megfelelő felsőoktatási intézmények is működtek benne. Az 1718-ban létrehozott jezsuita Akadémia hittudományi, bölcseleti és jogi képzést nyújtott, 1745-től világi hallgatók is tanulhattak az intézményben. A Győri Királyi Akadémia 1776-ban kezdte meg működését. A jogtudomány és a magyar irodalom olyan jelentős személyiségei folytatták tanulmányaikat Győrött, mint Deák Ferenc és Mikszáth Kálmán. Az akadémia kisebb-nagyobb megszakításokkal a XIX. század végéig, 1892-ig működött a városban.

Győr felsőoktatásában a következő jelentős időpont 1968. volt. Ebben az évben alapították intézményünk közvetlen jogelődjét, a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolát. Ekkor épült fel a Mosoni Duna kanyarulatában, a barokk belvárostól néhány percreny sétaútra a Hofer Miklós építész által tervezett épületegyüttes, amely – Magyarországon párját ritkító kivételként – eredetileg is felsőoktatási célokra épült. Az intézmény 1986-tól viseli Széchenyi István nevét.

Az egyetem a város és a térség gazdaságát, társadalmát a képzési spektrum folyamatos színesítésével szol-

gálta és szolgálja a jövőben is. Az 1990-es évek elejétől a mérnöki tudományok mellett a közgazdasági, a jogi, a zeneművészeti, az egészségtudományi és szociális képzés is megjelent az oktatási kínálatban. Az ezredforduló időszakára ténylegesen létrejött egy olyan universitas, amely hallgatói létszámával, oktatói karának tudományos minőségével, képzési kínálatának sokszínűségével kaphatta meg 2002. január 1-jével az egyetemi rangot. Mára a közel tizenkétezer nappali tagozatos hallgató mellett ötezer levelező vagy távoktatási szakokon tanulnak. Az egyetemmel vásárolt jelentős beruházások és fejlesztések valósultak meg, s folynak mai is. Megépült többek között az egyetem új Tudás-épülete, az Egyetemi Könyvtár és az Építész Műteremház.

A korábban egyetemünkön folyó főiskolai építész üzemmérnök képzés bázisán, de azt jelentősen kibővítve 2001 őszén – sikeres akkreditációt követően – 30 fővel indult el az öt éves egyetemi szintű oktatás. Nehéz feladat és nagy kihívás volt megteremteni a versenyképes és magas színvonalú építészképzést. A nyilvánvaló hátrányok mellett – a hagyomány hiánya, a tapasztalatlan-ság – az előnyökre koncentráltunk: egy induló képzésnél egyszerűbb volt létrehozni egy koherens, egymásra szervesen épülő tervezés-centrikus tantervet. Előny volt az is,

Műteremház,
külső kép,
fotó: Hajdú
József

Műteremház,
belső kép,
fotó: Hajdú
József

Győri építész-
képzés – kiállít-
ás a FUGÁ-ban.
Fotó: Czigány
Tamás

hogyan az oktatás kis létszámú, műhely jellegű, személyes kontaktusra építő lehet.

A győri építészkutatás életében jelentős esemény volt az európai uniós támogatással megépült Építész Múteremház létrejötte, amely egyedülálló feltételeket biztosít az építészet oktatásához. A győri építészhallgatók Múteremházát, közösségi terét az egyetem volt kompresszorházának átalakításával hoztuk létre. A vasbeton doboz – sötétszürke színével – átépítés után is megőrizte súlyosságát, zártságát. Ami nem fért el a dobozban, a vertikális közlekedők és a vizes csoportok, az újonnan hozzáépített transzparens tömegbe került a meglévő épület kontrasztjaként. A földszint előadótermet, kiállítótermet, rendezvényudvart, az első emelet a tervezés-oktatás bázisát az Épülettervezési Tanszéket, a második emelet a hallgatók műtermét tartalmazza. Az egyes szinteket az épület közepébe vágott átrium köti össze. A 24 órán át nyitva tartó műtermet üzemeltetői, használói, valamint a volt és a jelenlegi tanszékvezetők terveztek diákjaiknak. Arról szól, ami az oktatási ars poeticánk is: a hallgatókat egyszerű, jól használható épületek tervezésére kell megtanítani. Ami ennél több, az titok, amelyre kegyelmi pillanatokban rácsodálkozhatunk. Célunk, hogy a Múteremház ne csak oktatási épület legyen, hanem a város építészeti életének egyik központja. Sokat segítenek ebben hallgatóink is (például a Random-klub), előadások, kiállítások, események szervezésével.

A Széchenyi István Egyetemen az építészképzés jelenleg az Építés-, Építő és Közlekedésmérnöki Kar keretein belül folyik. A négyéves építészmérnök BSc képzés első-sorban kivitelezői, építőanyagipari és hatósági területre képez szakembereket, az erre épülő 1,5 éves szerkezet-tervező építészmérnök MSc képzés pedig olyan műszaki

irányultságú építészeket, akik a kivitelezésben és a tervezésben egyaránt megállják a helyüket. A műtermi jellegű osztatlan ötéves építészmérnök MSc képzés kifejezetten tervezői szemléletű. Ez utóbbi képzésünk európai akkreditációval is rendelkezik.

A képzésben résztvevő tanszékek – az Épülettervezési Tanszék, az Építészeti és Épületszerkezettani Tanszék, az Építészettörténeti és Várostervezési Tanszék, valamint a Szerkezetépítési és Geotechnikai Tanszék – fontos feladatuknak tekintik, hogy a viszonylag fiatal képzés tapasztalatait leszűrve, egymással együttműködve, folyamatosan fejlesszék tantervüket, oktatási módszereiket.

Kiemelt, egyre hangsúlyosabb eleme oktatásunknak a vidék építészete, a meglévő épületállománnyal való törődés és a környezetérzékeny építés. Fontosnak tartjuk az egyéni munka mellett a különböző szintű hallgatói csoportmunkát, közösségi aktivitást és az anyaggal-térrel való kapcsolat közvetlen megélését nemcsak a tantervi oktatásban, hanem alkotóhetek, alkotótáborok szervezésével és azokban való aktív részvétellel. Jó együttműködésre törekszünk az építészképző társintézményekkel, amelyek hallgatói és oktatói egyaránt részt vesznek az évről-évre megrendezett Építész Alkotóhetünkön. A gazdag és intenzív eseménysor jó alkalom az egyetemek közötti személyes eszmecserére, kapcsolatépítésre. Jövőbeni célunk építészképzésünk karakteres és vonzó egyedi sajátosságainak megtartása és fejlesztése mellett olyan képzési struktúra kialakítása, amely európai szinten is kompatibilis és versenyképes.

Czigány Tamás DLA
egyetemi docens
Épülettervezési Tanszék, tanszékvezető

Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar, Budapest

Ybl Miklós nevét viselni nagy felelősség

Az „YBL” több mint száz éves hagyományra épülő oktatással büszkélkedhet az építés területén. Büszkék vagyunk arra, hogy az 1879-ben alapított *Középipartanoda* jogutódjának, az abból 1898-ban kivált és létrehozott *Budapesti Magyar Királyi Állami Felső(építő) Ipariskolának* a szellemi örökösei lehetünk. Iskolánk 1901 őszén költözött a Thököly út 74. szám alatti épületbe, ahol mind a mai napig működik, 2000. január 1. óta a Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Karaként.

Intézményünk mindig törekedett arra, hogy hallgatóinak értékes, korszerű tudást, modern műszaki gondolkodást nyújtson. Oktatási módszereink alapját a múlt megismerése, a jelen folyamatainak helyes értékelése és a jövőbe vetett hit adja. Hisszük, hogy építeni csak közösségben, közösségért lehet, ez egyben oktatásunk alaptézise is. Képzési portfólióinkban építészmérnöki, építőmérnöki, műszaki menedzser alapszakokon folyik oktatás. *Felsőfokú szakképzéseken (szakmérnöki) szakirányú továbbképzés keretében* tűzvédelmi, valamint tűzvédelmi szakmenezserei és építőmesteri szakokon kínálunk továbbtanulási lehetőséget. Az építettkörnyezetmérnök-asszisztens szak a jogszabályi változások miatt kifutóban van. Építés- oktatásunk fontos állomása volt a 2012. tavaszi félévben a tervező építészmérnök mester szak elindítása. A SZIE Ybl Miklós Építéstudományi Kar az elmúlt években több lépcsőben átalakította szerkezetét. Így a korábban elaprózódott tanszéki struktúrát felváltotta a szakmai területek szerinti intézetek rendszere. Az Építészmérnöki Intézet oktatja az összes magasépítéssel kapcsolatos tantárgyat, az épületszerkezetektől, a tervezési tantárgyakon át, az építésztörténetig. Az intézet jegyzi a menedzsment és vállalkozás ismereteinek oktatását és gondozza a rajz és ábrázolás tantárgyakat is. Az Építőmérnöki intézet a mérnöki tudományok mellett a műszaki oktatáshoz elengedhetetlen alapozó tantárgyakat és az informatikát oktatja. A Tűz és Katasztrófavédelmi Intézet hagyományainkat viszi tovább, a tűz- és katasztrófa tantárgyak ismereteinek oktatásával. Az egyes intézetek tantárgycsoportokhoz kapcsolódó szakcsoportokból állnak, ezek élén szakmájukban elismert oktatók végzik az irányítást.

Az „építésmesterségről”

Az építésmesterség egyidejű az emberiséggel; ősi, talán már ösztönös képességünk. Hallgatóink a tervezést megtanulják tisztelni, néhányan – az erre hivatottak – majd művelik is. Az építés szakma rendkívül változatos, sokszínű munkalehetőséget biztosít. A kivitelezés irányítása szerkezeti, szervezési ismeretek mellett emberi kvalitásokat is igényel. A tervezés folyamatában való részvétel, a részletek kidolgozása önálló alkotó tevékenység, az építésigazgatás vagy az ingatlanfejlesztés vagy

az építményfenntartás fontos területe az építéstudománynak és a gyakorlatnak. Az ország épületállományának műszaki, erkölcsi avulása olyan arányú, a lakosság és a vállalkozások olyan mértékben igénylik a jó minőségű, korszerű épületeket, hogy a jövőben is biztosítottak látjuk azt, hogy végzett hallgatóink megtalálják a nekik való feladatokat. A statisztikák alapján, építész alapszakon végzett hallgatóink közel kilencven százaléka szakmán belül azonnal el tud helyezkedni, az építésztervező mesterszakos hallgatóink esetében ez az érték még magasabb. Végzett hallgatóink adják a szakma középvezetőinek zömét a kivitelező vállalatoknál, az önkormányzatoknál, a szerkezetgyártó és építőanyag forgalmazó cégeknek. Hallgatóink megbecsült munkatársak a tervezőirodákban is. Intézményünk tradicionálisan gyakorlati alapú képzésre törekszik, ez „Ybl” hagyomány. Hallgatóinkat mindenütt szívesen látják, hiszen azonnal hasznosítható tudással lépnek ki karunk falai közül, elhelyezkedési lehetőségük hosszú távra biztosított.

Az építészmérnök alapszak specializációi

Az általunk kibocsátott építészhallgatók oklevelében szereplő szakképzettség megnevezése: építészmérnöki alapidiploma (BSc), ehhez öt specializáció kapcsolódik:

- településtervező
- építész(tervező)
- épületszerkezeti konstruktőr
- építéskivitelezés-szervező
- tűz- és katasztrófavédelem

Fotó: Markó Balázs

Az építészmérnök alapképzés a specializációk mellett is törekszik az egységes műszaki tudás megszerzésének biztosítására. Az *építész és épületszerkezeti konstruktőr* specializáción tanuló alapszakos hallgatók tanrendjében olyan tantárgyakat is oktatunk, amelyek megalapozzák a tervezőépítész mesterszakra való továbblépést karunkon vagy más társintézményben (Tervezés módszertan, Pályázati gyakorlat). A *településtervezés* specializáció a hatósági munka felé orientálódás mellett tantárgystruktúrájában a település mesterszakra készíti fel hallgatóinkat. Az iskola hagyományainak megfelelően külön helyet kap a specializációk sorában az *építéskivitelezés-szerzés*. Ezen a specializáción az *építőmesteri* tudás átadására törekszünk, az építmény menedzsment és az építményfenntartás kérdéseire is kitérve. Képzési hagyományaink része a *tűz- és katasztrófavédelmi* oktatás. Az itt megszerzett tudással a tűzvédelmi mérnöki feladatok mellett a tűzvédelmi tervezés lehetőségét is megkapják hallgatóink.

Külön ki kell emelni képzéseink sorából a tervező építészmérnök mesterszakunkat. Az alig néhány évre visszatekintő MSc szak népszerűségét mutatja a felvételi túljelentkezés. Adataink szerint elsősorban saját alapszakos hallgatóink jelentkeznek erre a képzésünkre. A képzésre jellemző az egyéni és csoportos feladatok arányos összehangolása. A képzés egy-egy komplex tervezési stúdiummal és az ezek köré csoportosuló tantárgyakkal, valamint egy diploma félévvel ad három félév alatt megalapozott tervezési ismereteket. Hallgatóink munkáiból évről-évre

kiállítást rendezünk, ahol a szakmai közélet bepillantást nyerhet a kurzuson folyó munka eredményéről. Az elmúlt évben külföldi hallgatók is részt vettek a munkában az Erasmus program keretében. A mesterszakra a SZIE műszaki doktori iskolája felé, de más intézmények hasonló képzéseibe is nyertek felvételt hallgatóink, így a tudományos továbblépésre is van már példánk, ami fontos a kar tudományos színvonala és oktatói utánpótlásunk szempontjából.

Építészképzés nem csak a hagyományosan vett oktatási kereteken belül zajlik. Külön említést érdemel a Népi Tudományos Diákkör több mint harminc éves működése, amely mind a mai napig olyan szellemiséget közvetít, melynek gyökerei az iskola kezdetéhez nyúlnak vissza. A SZIE Ybl Miklós Építéstudományi Kara és azon belül az Építészmérnöki Intézet – mint szakmai műhely – tudatosan a helyre és az ott élő közösség problémáira koncentrált építészeti szemléletet kíván oktatni. Teszi ezt azért, mert olyan egyetem szerves része, amely ezer szállal kötődik a vidékhez, az agráriumhoz. Mindezek mellett valljuk, hogy jövőbeni feladataink nagy része is ehhez, az ország számára igen fontos területhez kapcsolódik. A tiszta ivóvíz és környezet, az egészséges lakhatás és az ezekhez kapcsolódó építési és műszaki kérdések a XXI. század kihívásai.

Markó Balázs DLA
dékán

A Magyar Építész Kamara Elnökségének határozatai

17/2015. (05.15.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 8 igen szavazattal egyhangúlag úgy dönt, hogy együttműködési megállapodást köt a BIM témában a Graphisoft céggel, és felhatalmazza a MÉK elnökét a megállapodás aláírására.

18/2015. (05.15.) sz. MÉK Elnökségi határozat

Az 5/2015. (02.06.) sz. MÉK határozattal megállított MÉK 2015. évre vonatkozó díjtáblázatát a MÉK 2015. április 9-i Küldöttgyűlésén elfogadott Pénzügyi és gazdálkodási szabályzat módosításának megfelelően a tagjelöltre vonatkozóan 8 igen szavazattal egyhangúlag az alábbi új sorral egészíti ki:

Díjak, bírságok: tagsági eljárásban fizetendő díjak

Díjfajta: tagjelölt regisztrációs díja

Mértékének meghatározója: PGSZ 4.2.3. (1a)

Összege 2015 évben: 5000 Ft

Jogosultja: területi kamara

Befizetője: a kérelmező

19/2015. (05.15.) sz. MÉK elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 8 igen szavazattal egyhangúlag úgy döntött, hogy továbbra is a MÉK szervezi és bonyolítja le a tantermi kötelező továbbképzéseket. A továbbképzés díja 10.000 Ft + Áfa, amelyből a területi kamara kedvezményt biztosíthat úgy, hogy helyettük átvállalja a költségek általa meghatározott százalékát.

20/2015. (05.15.) sz. MÉK elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 8 igen szavazattal egyhangúlag úgy döntött, hogy a tiszteletbeli tagság témájában az alábbi ajánlást teszi a területi kamaráknak:

1. A területi elnökség – mérlegelési jogkörben – „tiszteletbeli tag” címet adományozhat a 70. életévét betöltött kamarai tagnak.

2. „Tiszteletbeli tag” címet az kaphat, aki

a) azt kéri és nyilatkozik arról, hogy kamarai tagsághoz kötött tevékenységet nem kíván folytatni és ezért kéri jogosultságainak megszüntetését,

b) a tárgyévi hónapokra számított tagdíját rendezte és tartozása nincs.

A végleges szövegezés mind érdemben, mind formailag a területi kamarák hatásköre.

21/2015. (06.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége a Dél-Dunántúli Építész Kamara a TB-16/2015-2/2015 sz. határozata elleni fellebbezést újra megtárgyalta, mivel B. E. a 13/2015. (03.06) sz. MÉK elnökségi hiánypótlásra felhívó határozatra az előírt határidőn belül és a mai napig sem válaszolt.

A MÉK Elnöksége 9 igen szavazattal egyhangúlag úgy dönt, hogy B. E. ügyében helyben hagyja az első fokon eljáró Dél-Dunántúli Építész Kamara elnökségének TB-16/2015-

2/2015. sz. határozatát. Jelen határozat a kézhezvétel napjával jogerős.

22/2015. (06.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 9 igen szavazattal egyhangúlag úgy dönt, hogy felkéri a MÉK E-FB-t, hogy az Etikái-Fegyelmi Szabályzatot harmonizálják az Alapszabállyal az etikai határozatok közzétételével kapcsolatban.

23/2015. (06.05.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 9 igen szavazattal egyhangúlag úgy dönt, hogy jelen formájában nem tud egyetérteni a Krizsán András DLA által a 266/2013. (VII.11.) Korm. rendelet módosítására készített előterjesztéssel. Az elnökség megalapozó vizsgálatokat és további egyeztetéseket tart szükségesnek, amelyet a kamarának kell lefolytatnia. A felvetettekkel kapcsolatban kiemeli, hogy stratégiai célkitűzéseiben szerepeljen az építézet gyakori szerepének és rangjának visszaállítása.

24/2015. (06.10.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK elnöksége 8 igen szavazattal egyhangúlag elfogadja a korábban megismert MÉK mérleget.

25/2015. (06.10.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK elnöksége 8 igen szavazattal egyhangúlag úgy dönt, hogy a MÉK Nonprofit Kft. részére az előzetesen megküldött tájékoztató alapján 4,0 millió Ft tagi kölcsön nyújt azzal, hogy az 2015. december 20-ig visszaadásra kerül. A MÉK Nonprofit Kft. 2015. I. félévének pénzügyi helyzetéről Eltér István írásban számoljon be (tételes bevétel, kiadás; főkönyv bemutatása) az elnökség tagjai felé a szeptemberi első elnökségi ülésen.

Képzések a Magyar Építész Kamara szervezésében

A Magyar Építész Kamara kötelező és szabadon választható képzéseket hirdet meg 2015. év őszi időszakára. Az összes képzésre a tako.mek.hu honlapon keresztül, online úton lehet jelentkezni.

Kötelező továbbképzések

szeptember 15. kedd – Szeged
szeptember 22. kedd – Kecskemét
október 8. csütörtök – Budapest
október 14. szerda – Győr
október 21. szerda – Pécs
november 4. szerda – Székesfehérvár
november 10. kedd – Tatabánya
december 10. csütörtök – Budapest

További képzések

2015. szeptember 28-29. : Két napos épületenergetikai képzés (jogosultsági vizsgafelkészítő, illetve tudás felfrissítő képzés). A képzésen történő részvételért 4 továbbképzési pont jár.

Szervezés alatt álló képzések

- Interaktív továbbképzés a tervezői felelősségről haladóknak – 1 napos képzés
- Interaktív továbbképzés a felelős műszaki vezetői felelősségről haladóknak – 1 napos képzés
(Az előadó az egyes témákhoz kapcsolódó konkrét példák és jogesetek bemutatásán keresztül segít megismerni és elsajátítani a hatályos jogi szabályozásnak megfelelő ismereteket.)
- Közel nulla energiaigényű épületek tervezése – 3 napos képzés
(A képzés célja, hogy a tervező- és szakértői tevékenységet folytató építésszek elméleti és gyakorlati oktatáson keresztül megismerjék a közel nulla energiaigényű épületek jogszabályi, műszaki kihívásait, a lehetséges megoldások eszköztárát.)

További információk a MÉK Tanfolyamok és Képzések Online rendszerével és a képzésekkel kapcsolatban a tako.mek.hu honlapon érhetőek el, ahova folyamatosan kerülnek fel az új képzések és képzési időpontok is.

HELYREIGAZÍTÁS

A 239-es Közlöny (2015. április) 14. oldalán a hatvani Vadászati Múzeumparkot mutattuk be. Sajnálatos módon a tervezők felsorolásából kimaradt **Kissné Járomi Irén** építész tervező neve. Az érintettől elnézést kérünk.

MÉSZ KÖNYVTÁR

nyitva: hétfőn és pénteken 10–12 óráig,
kedden és pénteken 14–16 óráig.

ÚJ KÖNYVEK

A Magyar Építész Kamara ajándékkönyvei:

- DARAGÓ László: Románkori templomok Burgundiában
- Konfliktuskezelési, mediációs módszerek alkalmazása a településfejlesztésben
- RÁCZ Zoltán: Borsos József

Mikó László ajándékkönyve:

- Grand Prix architektu 2015. National Architecture Awards

Rosch Gábor ajándékkönyve:

- ROSCH Gábor: a Hegyvidék épített öröksége III.

Sáros László ajándékkönyvei:

- MAGYAR, Péter: Angles and oranges
Between bridges
Consequential deliberations
Hesitant decisions
Multiple horizons
Operation Paris

Szeretettel várjuk régi és új könyvtárlátogatóinkat a fenti időpontokban.

Ragyogó hővédelem

Az egyre szigorúbb épületenergetikai szabályozás mind hatékonyabb hőszigetelést kíván. Az elvárásainkat vagy extrém vastag hőszigeteléssel, vagy minőségileg jobb szigetelőanyagokkal tudjuk csak kielégíteni.

Utóbbinak felel meg az Austrotherm GRAFIT® REFLEX homlokzati hőszigetelő lemez. Az anyag sötét szürke színét az ultrafinom szemcséjű grafit adalékolásnak köszönheti, aminek hatására hőszigetelő képessége közel 25%-kal javul a megszokott fehér színű homlokzatszigetelő lapokhoz képest. A termék minden más fizikai tulajdonságaiban azonos a korábbi ismert AUSTROTHERM lemezekkel, ezért alkalmazása nem igényel új tudást sem a tervezőktől, sem a kivitelezőktől. Az újfajta, sötétszürke hőszigetelő anyagoknak viszont van egy hátránya: tűző napsütésben kellemetlen mértékben fel tudna melegedni, ami kivitelezési problémákhoz vezethetnek, mert a táblák így hajlamosak lesznek arra, hogy a ragasztó megkötése előtt elváljanak a faltól. Ezt a veszélyt kétféleképpen lehet kiküszöbölni: vagy a teljes szigetelendő felületet állványhálósával védik meg az erős napsugárzástól, vagy a GRAFIT® REFLEX hőszigetelő anyagot kell alkalmazni, mely egyik oldalát fényvisszaverő bevonattal festik le. Így amennyiben a táblákat a festetlen felületükkel befele ragasztják a falra, a kivitelezés biztonságos lesz.

A GRAFIT® REFLEX lapokat különösen előnyösen lehet használni felújítások során, mikor a rendelkezésre álló rétegvastagságban minél hatékonyabb hőszigetelést szeretnénk elérni. Fokozottan igaz ez az ajtóknál, ablakok környékén, ahol gyakran fizikailag nincs annyi hely a hőszigetelésre, amennyire szükséges lenne. Az ilyen kritikus helyeken mindig a bevonatos sötét szürke színű hőszigetelést kell alkalmazni.

www.austrotherm.hu

AUSTROTHERM

Olimpia park Budapest

Tájépítészeti munkarész

Megbízó: Belváros–Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzata

Lebonyolító: Belváros – Lipótváros Vagyonkezelő Zrt. (Bánfalvi Ferenc, Nagy Mónika)

Generál tervező: S-TÉR Kft.

Felelős tájépítész tervező: Sándor Tamás

Tájépítész tervezők: Fischer Márta, Kaposi Nóra, Kovács Györgyi, Lénárt Eszter, Pottyondy Flóra

Építésztervező: D.O.P. Studio Építész Iroda: Ivány Inke, Oliver Sales

Generál kivitelező: PENTA Kft.: Juhász László, Horváth István és csapata

Az Építész Közlöny 2015. április számában bemutattuk az Olimpia park tervezésében közreműködő építészeket. Most a tájépítészeti munkarészre helyeztük a hangsúlyt. A park 1979-ben, a Nemzetközi Gyermekévtben létesült. A tervezési terület közel 1,2 hektár volt, mely négy részből állt: egy nagy gyepfelület, az Olimpiai emlékmű és emlékfal, egy játszótér, illetve a park körüli járdák és a rakparti parkoló területe. A felújítással a célunk, minden korosztály számára, a napi szabadidős tevékenységek biztosítása volt. A bekerített park fogadóépülete az Olimpiai emlékmű tengelyébe került. A főbejáraton keresztül párapapú gőze hűsíti az ide látogatókat, és két feltáró sétány fogad bennünket: egyik az Olimpia emlékmű tengelyében, a másik e sétányra merőlegesen, a park keleti oldalán vezet. Az utóbbi hosszúságú feltáró utat, a park funkciókat tartogató részei felé. Északon kerítéssel körbezárt kutyaudvarot terveztünk, a bejáratoknál dupla zsillipes kapuval. A nagy gyepfelületet megtartottuk a szabadterei játékok, piknikezés céljából. A park központi része teljesen átépítésre került. Az új tereprendezéssel a cél a különböző parki funkciók összekötése volt, ahol megvan az átjárás és az átlátás a gyepfelületet és a játszótér között. A déli oldalon, az új játszótér fő attrakciója a 15,5

Fotó: Kaposi Nóra

Fotó: Kaposi Nóra

méter hosszú Maros hadihajó lett, ami egy kombinált mászóka rendszer, csúszdával, kötélhidakkal. A Maros a Parlament előtt álló Lajtával (jelenleg múzeumhajó) együtt az Osztrák–Magyar Monarchia első folyami hadihajói voltak. A játszótéren találunk még hintákat, rugós játékokat, homokozót, mászóhálót és terepszint alá süllyesztett multifunkcionális sportpályát is. A Széchenyi rakpart felőli oldalon promenádót létesítettünk, mely a Parlament és Jászai Mari tér közötti gyalogos kapcsolatot erősíti.

Fotó: Kaposi Nóra

Fotó: Lukács Bettina

Equitone Tectiva: elegancia a homlokzaton

Egy anyag, melyen nincs külső bevonat és amelynek különleges felületének tapintásakor érezhető az anyag természetességét adó finom metszésű szálak. Elegáns homlokzati megoldás, amely eredetiségével mutatja meg természetességét. Ez a Tectiva, az Equitone család tagja.

Az Equitone Tectiva teljes keresztmetszetében színezett, külső bevonat nélküli homlokzati panel. A szálcement eredeti formában jelenik meg az anyagban, így az anyag egyszerűségét, természetességét az esetlegesen előforduló, véletlen színkülönbségek, illetve a lapok külső felületén kitapintható finom metszésű szálak is kihangsúlyozzák.

A Tectiva szálcement homlokzati lapok progresszíven képviselik a szálcement anyagában rejlő lehetőségeket, a szálcementre jellemző finom színárnyalatok és nyers felület pedig a természetes anyagok örök értékét hordozzák magukban.

Őszinte elegancia

A Tectiva táblák igen rugalmasak, így 8 mm-es vastagságuk mellett is alkalmasak nagytáblás – akár 1220/3050 mm-es méretben is beépítésre, látszó-, vagy hátfuratos rejtett mechanikai megfogással, ellenállva a homlokzattal szemben jelentkező összes dinamikus behatásnak.

A tábla anyagában hidrofóbizált a panelek különleges szilán bázisú beeresztésének köszönhetően, így a felület a maga őszinteségében tudja bemutatni a szálcement valódi jellemzőit. A gyártó cég a szakszerű beépítés mellé bátran nyújt 30 év gyártói garanciát a termékre, hiszen annak ellenállósága és színtartóssága túlmutat a vele szemben támasztott követelményeken.

Az Equitone szálcement homlokzatburkolati anyagok rendelkeznek magyar nyelvű teljesítmény nyilatkozattal, mely a szálcementre vonatkozó EN 12467 szabvány szerint egyértelműen specifikálhatóvá teszi a lapokat az építészek számára.

A naturalista anyag története

Amikor az átszellőztetett homlokzatburkolatot említjük, nem tudományos áttörésről, inkább egy fokozatos felfedezésről van szó, ami több évszázaddal ezelőtt Norvégiában, jórészt intuitív módon kezdődött el. A kezdeti megoldást „hézagos fészerteknikának” nevezték, mivel eredetileg ezt a megoldást leginkább a fészerek építésénél alkalmazták. A deszka-burkolat deszkáinak tetejénél és aljánál hézagokat hagytak, hogy így biztosítsák a vízvezetést és a burkolat alá bejutott víz elpárolgását.

A belgiumi Eternit vállalat az 1950-es évek közepén egy hosszú távú fejlesztési folyamatot indított el, amikor elkezdte a nagyméretű burkolati panelek gyártását. Ennek egyik fontos állomása a 2004-ben bemutatott új generációs, teljes keresztmetszetében színezett Equitone Natura panel, amelynek áttetsző/szintelen külső bevonata alatt áttekinthető a szálcement eredeti szerkezete. A Natura panelek nedves-

ségálló és UV-stabilak, a panel hátoldala áttetsző szigetelő bevonatot kap. Mára ez a homlokzatképzési mód elegáns és minőségi épületek sajátja, amelynek megvalósításához különböző burkolatok között válogathatunk – az Equitone választékában is.

Nagyjából ezzel együtt került piacra az Eternit új, természetes megjelenésű panelje, az Equitone Tectiva homlokzati panel. A természetes, környezetkímélő anyag formai letisztultságával és naturalista színvilága egyedi eleganciát teremt, amely függetlenül a divattól örök értéket.

Pályázat építészeknek és építészhallgatóknak

Az Equitone anyagok magyarországi gyártói képviselete és forgalmazója a Creaton South-East Europe Kft. pályázatot hirdetett az anyagot megvalósult vagy tervezés alatt álló épületeiken alkalmazó építészek, illetve az anyagot bármilyen iskolai munkájuk során alkalmazó építészhallgatók számára. Benyújtási határidő: 2015. október 31.

További információ és a pályázatok online feltöltése www.equitone.hu/epiteszpalyazatok

Az Equitone magyar csapata információval, anyagmintával áll e különleges anyagot alkalmazni szándékozó építészek rendelkezésére.

A 2015. évi színválaszték a www.equitone.hu, és a www.equitone.com oldalakon megtalálható.

Egy Ybl-díj margójára

Hajdú-Bihar Megyei Építész Kamara

Kovács Péter DLA szakmai munkásságát 2015. márciusában Ybl Miklós-díjjal ismerték el. A kitüntetéssel Radics Beatrix, a HBM ÉK titkára készített interjút.

Radics Beatrix: Mi vonzotta, irányította az építész pálya felé, milyen indítatásból választotta ezt a szakmát?

Kovács Péter: Fiatal koromban apám a következő bölcsességgel próbált valamilyen pálya felé orientálni: „Az emberek mindig megéheznek, mindig lesznek betegek és mindig fognak építkezni. Ezek köré szakmák csoportosíthatók.” A legutolsó volt szimpatikus.

Nem született építész vagyok, ebben nem is hiszek, hosszú út telt el odáig, hogy érezsem a tudást a gondolataim mögött.

RB: Mit kedvel legjobban a munkájában?

KP: A processzus, az alapforma születésének fázisát, azaz az első skicceket, modelleket. Az oktatásban és az életben is azt a várakozást, amikor kialakul egy koncepció.

RB: Milyen tervei vannak a közeljövőre nézve?

KP: Jó lenne a debreceni Intermodális Központ tervezését befejezni. A munka nagysága miatt egy idő után sokkal több a szervező, kevesebb az alkotó tevékenység, azaz pont az hiányzik belőle, amit az előző kérdésre válaszolva szeretek.

RB: Mit jelent Önnek ez a díj?

KP: Egyrészt megtiszteltetést, másrészt egy korszak végét, de azt is jelenti, hogy öregszem.

RB: Van-e olyan épület, amit tökéletes alkotásnak gondol?

KP: Igen, Alvaro Siza egy viszonylag kevésbé ismert épülete, a Camilo Castelo Branco múzeum.

Ebben az épületben minden a helyén van. Nincs

„túlépítészkedve”, mégis átsüt rajta a mesterségbeli tudás.

RB: Milyen tanácsot adna életpályamodellként a fiataloknak?

KP: Ez személyre szabott kérdés. Ha csak az építészre vetitem, röviden azt, hogy, jó, szép és új házakat építsenek. Ehhez türelem kell, ami nekem sem volt meg sokszor. Rá kell jönni, hogy a kevesebb több. Nem kell mindent azonnal kimondani.

RB: Hogyan képzeled el Debrecen tizenöt-húsz év múlva?

KP: Ha pontosítani lehet, inkább arra válaszolnék, milyennek szeretném elképzelni. Mondjuk egy olyan saját arcú városnak, mint Bécs mellett Graz, ahol a tudomány és a kultúra, ebből származtatva az építészeti kultúra már nem függ a fővárosi minőségtől, és nem is alárendeltje annak.

RB: Kik voltak azok a pályatársak, kollégák, akiknek a személye szakmailag, emberileg hatással volt önre?

KP: 1982-ben, amikor az egyetemet elvégeztem, a Kelet-tervnél kezdtem dolgozni. Talán még az utolsó pillanatban átláttam, hogy egy nagy tervezőiroda generációkon keresztül milyen szellemi erőket halmoz fel. Mikolás Tibor, Borúzs Bernát, Lengyel István jutnak erről a korszakról eszembe. A mesteriskolán ez a kör más irányba szélesedett. Janáky, Reimholz mellett nagy szeretettel gondolok Dobó Jánosra,

akkori mesteremre. Meg kell említeni még az Ausztriában töltött éveket, ahol Gerhard Hinterwirth építész irodájában fejeztem be a tanul éveket. Az osztrák építészek közül Heinz Tesar volt rám legnagyobb hatással, akinek nem csak az épületeit, hanem az azokat generáló gondolatait is igyekeztem megérteni, amihez később személyes ismeretség is hozzásegített. Közvetlen környezetünkben viszont Bán Ferenc, aki nem csak szakmailag, hanem emberileg is nagy hatással volt rám. De nem csak rám, talán egyszer megfajti valaki, hogy kisérgázása Debrecen és a tágabb értelemben vett régió építészetére milyen hatást gyakorolt.

RB: Gratulálunk a díjához! Köszönöm a beszélgetést!

Búcsúlevél – Emlékezés Antall Istvánra

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Építész Kamara

Harminc éve találkoztunk először. Fiatal építészként álltam a mikrofonod előtt, az akkori idők aktuális mondani-valójával. A riporton túl megtudtam rólad, hogy Egerből származol, a Nyíregyházi Főiskola hallgatója voltál és erős barátságok kötnek a városodhoz. Később a családi szálak és közel tíz évnyi rádiós munka erősítette meg kötődésedet.

Jó ideig nem tudtam, merre sodort az élet, de az első mély benyomás, a közvetlenség élménye hosszú időre megmaradt. Aztán sok év után változatlan, örökifjú vitalitással bukkantál fel újra, a Magyar Rádió „Gondolatjel” című kulturális hetilapja szerkesztő műsorvezetőjeként. Hűségese hallgatód lettem, felvezető gondolataid, üzeneteid, szellemiséged tisztelője maradtam. Közel másfél éve, hatvan éves születésnapod megemlékező időszakában kerestelek azzal a nem titkolt szándékkal, hogy az építészetet értő és azt a kultúra szerves részének tekintő empátiás riporterként legyél a házigazdája egy ebben a formában soha létre nem jött műhelybeszélgetésnek. 2013. novemberében a megyei Építész Kamara irodájában, szűk körű hallgatóság előtt egy megismételhetetlen szakmai, baráti beszélgetést moderáltál városunk mértékadó, általad is jól ismert építészei, Bán Ferenc és Kulcsár Attila életművét, építészeti hitvallását áttekintve. A találkozásról nem készült hangfelvétel, emlékéket pusztán néhány fénykép őrzi és a résztvevők emlékezete. Akkor azt ígérted, ez a beszélgetés nem ért véget, folytatjuk és befejezzük.

Nem tudtuk, hogy az építészet ürügyén meghívott, általunk is ünnepelt, grafikai életművét is kiállító és megosztó Antall Istvánt személyesen utoljára láthattuk vendégül. Aki ott volt, pótolhatatlan emlékekkel, páratlan emberi, riporter egyéniséged közvetlen megismerésével gazdagodott. Néhány hete még váltottunk egy sms-t, a „Gondolatjel”-ből hiányoltalak. Pár szóban megnyugtattál, hogy jövő héttől újra hallhatunk és valóban így történt.

2015. április nyolcadikán a Kossuth Rádióban megdöbentő hírt hallhattunk. Antall Istvánt, a Magyar Rádió munkatársát gyógyíthatatlan betegsége elszólította az élők sorából. Ma, 2015. április tizenkettedikén még

Te szóltál hozzánk a „Gondolatjel” kultúrát kedvelő hallgatóihoz, barátaidhoz, nyíregyházi tisztelőidhez, ebben a formában utoljára.

Búcsúzom Tőled, akinek második szülőföldjévé vált a nyírségi homok, aki a magyarságot, a kultúra, a művészet képviselőit határon innen és túl is értette és megszólította. Aki tudta, hogy az építészet az egyetemes kultúra része, jeles képviselőit meghallgatni, érteni és értelmezni érdemes és gondolataik a széles nyilvánosság elé kívánkoznak. Őrizzük emlékedet, tiszteletbeli nyíregyházi-ként, az egyetemes kultúra minden ágának értőjeként, a magyar szellemiség országhatáron átnyúló ápolójaként. Ma még hallhattunk az éter hullámain, de máris hiányzol. A magyar kultúra és szellemiség, az építészet világa is szegényebb lett, szegényebb lesz nélküled.

Végh József

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei

Területi Építész Kamara elnöke –

egy építész a tisztelőid közül

In memoriam Hertelendy Lajos

Békés Megyei Építész Kamara

Békéscsaba város műszaki közösségének elismert, tekintélyes, szakmailag és emberileg kiváló személyisége volt. A Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karán szerzett diplomát 1971-ben. Első munkahelye a Békés Megyei Tanács Építési Közlekedési Osztálya volt, majd a Békés megyei Tanács Tervező Vállalatnál tervezőként folytatta. Tehetsége és aktivitása ennél többre sarkallta. A Békés megyei Beruházási Vállalat főmérnöke, majd a jogutód Thermál-Ber Kft. igazgatója lett.

Hivatali munkája mellett színvonalas magántervezői tevékenységet is folytatott. Békéscsabán és a megyében több sikeres épület is fémjelzi a nevét. Több évtizeden keresztül volt aktív tagja az Építéstudományi Egyesületnek. Az Építész Kamara alapító tagjaként és tisztségviselőjeként sokat tett a szakmagyakorlás feltételeinek javításáért.

Munkássága során több elismerést kapott, többek között: miniszteri kitüntetést, „Év Lakóháza” díjat.

Életét a családjá és a magas színvonalú hivatali, tervezői és beruházói munkája mellett a sport töltötte ki. Mindenre nyitott, optimista, vidám társasági ember volt. Vezetőként munkatársait megbecsülve, bizalommal, türelemmel, munkájukat segítve, értük kiállva végezte feladatát.

Az elmúlt 10 évben egyre romló egészségi állapota miatt családjá támogatásával hatalmas küzdelmet folytatott az életéért, amely küzdelemben sajnos alulmaradt. 2015. június 18-án szíve megszűnt dobogni.

Emlékedet őrizzük! Nyugodj békében!

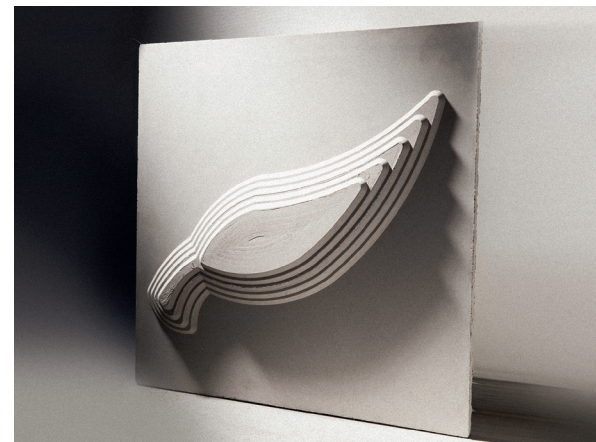
Békés Megyei Építész Kamara,
a volt pályatársak és barátok

Inspiráció a betonon

Formák és minták látványbetonon

Látványbeton felülettel tervezett épületeken a formák és textúra kommunikációja mellett, a felületen megjelenő egyedi mintával is kifejezhető az építészeti gondolat. Mindez a Meva alkus műanyag zsaluhéja segítségével.

A beton modern világában a projekt eszmei jelentése vagy gondolati háttere is képes fizikailag megmutatkozni az épületen, megelőzve az épület és használóinak, lakóinak interakcióját, vagy éppen túlmutatva azon. A látszó felületként tervezett beton eszközként történő használata az olyan zsalutechnológiának köszönhetően, mint a modern, műanyag „alkus” zsaluhéj, tovább bővült. Ennek használatával többféle hatásos elemmel operálhatunk. A hézag- és fugamentesen hegeszthető „alkus” zsaluhéjjal ívelt, csavart, döntött vagy lekerekített geometriával rendelkező épületformák is megvalósíthatóak és akár a legösszetettebb ábrák, minták, jeleníthetőek meg a látványbeton felszínén. Mindez a beton kifejező erejének új dimenzióit hozta.

A Meva alkus műanyag zsaluhéját funkcióvesztés nélkül számtalanszor újra lehet használni és a betonozást követően könnyen kiszaluzható, nem deformálódik. Ez a zsalutechnika így nem csak a környezetet, de a pénztárcát is kímélő megoldást kínál. Az alkus zsalutáblák használata nyom nélküli táblailllesztéssel kezkeskedik a látványbeton minőségéről.

Legyen akár segítő, reprezentáló, vagy díszítő célú az ábra, az „alkus” zsaluhéjjal a leglátványosabb vonalvezetés is látható. Az innováció az „alkus” zsaluhéj rugalmasságában rejlik. Az „alkus” műanyag zsaluhéj nagy merevségű, de egyszerű módszerekkel formára hajlítható és gravírozható zsalutáblává alakítható.

www.meva.hu

Amerikai álom a tiroli Alpokban

Marktl, 2014.01.08. | Építészet, Épületbemutató | Tirol, Lifestyle

Mi a közös Aspen és Beaver Creek amerikai síparadicsomokban, és az ausztriai Seefeldben? A tiroli Alpok magashegyi területén 2013 júniusában elkészült családi ház!

„Ember tervez, megrendelő végez” gondolta Stefan Knabel, az innsbrucki „maars architecture” építész. A tulajdonos ugyanis a fa karbantartási igénye miatt az utolsó percben inkább az időjárásálló, esztétikus, mégis erős FX.12 tetőfedő- és homlokzatburkoló panel mellett döntött, mely 2012 óta szerepel a PREFA termékínálatában.

Mínusz 20 fok – a PREFA számára nem akadály

2012 végén kezdődött a 280m² tető- és a 320m² homlokzat burkolása. A bejárati-, garázs- és kertkapu is homokszínű FX.12 burkolatot kapott. „A legnagyobb kihívást az jelentette, hogy a –minusz 20 fokos hőmérsékleten hogyan fog tudni dolgozni a bádgos az alapanyaggal. A termékeink számára nem jelentett semmilyen problémát” meséli Kronthaler, a PREFA projektfelelőse. Az épület fölé műanyag fóliából készült sátrat építettek, amit hőlégbefúvóval fűtöttek. Mindössze nyolc hét alatt a munka legjava elkészült.

PREFA-Know-How a hegyekben

A tető- és a homlokzatburkolat egyik különlegessége az ereszcatorna rejtett rögzítése. „Ezen kívül az FX.12 panel új hófogó rendszerét választottuk. Ezzel a bőven 1000 méter feletti fekvés, és a nem ritkán két méteres hó mellett is biztonságos a tető”, egészíti ki Kronthaler. „Termékeink évek hosszú sora óta bizonyítanak az alpesi

körülmények között. Időközben számos menedékházat, és hegyi épületet burkoltunk be. Többek között Ausztria legmagasabban fekvő épületét, az Erzherzog-Johann-Hütte-t”, mondja a PREFA-Specialista.

Fény-árnyék játék az Alpokban

„A megjelenés reggeltől estig folyamatosan változik. Ezt a fény-árnyék játékot és a futurisztikus felületi megjelenést a különböző méretű panelek hossz- és keresztirányú hajtásai teszik lehetővé. Ezáltal egy olyan aszimmetrikus megjelenés jön létre, mely minden épület megjelenését feldobja” mondja Manfred Ossanna PREFA szaktanácsadó. „A homokszínűn kívül összesen hét szín tartozik az új P.10-es színskálához. Ez az innovatív felületkezelés az alumíniumot még ellenállóbbá teszi, és jobban védi a tetőket és a homlokzatokat az UV-sugárzás és az időjárási hatások ellen”, egészíti ki Ossanna.

Természetes kabát, a hideg Tiroloban

„A megvalósítás során sikerült pontosan eltalálnunk a környezet durvasága és a kialakítás nyitottsága közötti egyensúlyt”, mondja a salzburgi építész, Knabel. Az FX.12 panelekből készült átszellőztetett tető- és homlokzatburkolat kifogástalanul biztosítja a hideg- és a meleg közötti átmenetet – tökéletes, természetes szigetelőréteggént.

A PREFA áttekintése. A PREFA Aluminiumprodukte GmbH 65 éve Európa szerte sikeresen tevékenykedik az alumínium tetőfedések és –homlokzatburkolatok gyártásában és értékesítésében.

A PREFA FX:12 homlokzatburkolat feldobja az épület megjelenését

Copyright: Wolfgang Croce

HATALMAS ELŐRELÉPÉS A HŐTECHNIKAI TELJESÍTMÉNY TEKINTETÉBEN

Az IPN QuadCore 20%-kal jobb hőtechnikai teljesítményt kínál, páratlan, 40 évnyi -elsősorban hőtechnikára vonatkozó- garancia mellett. Emellett jelentős előrelépést jelent a tűz- és környezetvédelem területén.

Igazi áttörés a hőszigetelt szendvicspanelek piacán.

ipn-quadcore.hu

ÚJ KORSZAK AZ ÉPÜLETEK ENERGIAHATÉKONY- SÁGÁBAN

Fedezze fel a teljesen új hibrid hőszigetelési technológia előnyeit a Kingspan-nel - Az Év Gyártója cím győztese a 2015-ös Building Awards-on.

ipn-quadcore.hu

Kingspan®
Insulated Panels